

BÍBORKA INTEGRÁLT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNY HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYE
4130 Derecske, Sas utca 1. adószám: 16733572-2-09
+36 54 409 912 biborka.hajdubihar@gmail.com

AKÁCFA OTTHON KOMÁDI
4138 Komádi, Fő utca 222-224. +36 54 544 072 akacfa.komadi@gmail.com
90910-A/612-26/2026

Akácfa Otthon Komádi

HÁZIREND

**fogyatékos személyek
ápoló-gondozó otthona**

2026

AKÁCFA OTTHON KOMÁDI

4138 Komádi, Fő utca 222-224. +36 54 544 072 akacfa.komadi@gmail.com

Tartalom

I. Általános szabályok	7
1. A házirend célja	7
2. A házirend hatálya	7
2.1. A házirend személyi hatálya	7
2.2. A házirend területi hatálya	8
2.3. A házirend elfogadásának szabályai	8
2.4. A házirend megismertetése és elfogadásának formája:	8
3. A házirend nyilvánossága	8
4. Alapelvek	8
6. Az ellátottak köre	9
6.1. Fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona	9
II. Az intézményi jogviszony keletkezése, megszűnése, illetve megszüntetésére vonatkozó rendelkezések	12
1. Az intézményi jogviszony keletkezése:	12
Az ellátott és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles:	13
Adatkezelés, adatvédelem	13
Az intézmény ellátottjainak jogai	14
Szabad szobatarválasztás	14
Vélemény és panaszláda	15
Elégedettségi felmérés	16
Választójog	16
Lakógyűlés	16
Fotó, hangfelvétel készítése	16
Internet, közösségi oldalak használata	18
Az ellátottak jogainak érvényesülése érdekében figyelemmel kell lenni különösen:	18
Az Ellátottjogi Képviselő	18
Érdekvédelemmel, érdekképviseléssel és jogvédelemmel foglalkozó szervezetek:	19
2. Megállapodás	20
3. Az intézményi jogviszony megszűnése	20
4. Az intézményi jogviszony megszüntethető	21
4.1. A házirend súlyos megsértésének minősül különösen:	21
Kimenő alatti viselkedés	24
Tiltó rendelkezések	24
Egyéb magatartás szabályok	24
Telefon használat	24
III. Az intézmény napirendje	24
IV. Az együttélés szabályai	25
1. A tisztaság megtartása és a tisztálkodás rendje	26
2. A dohányzás és alkoholfogyasztás szabályozása	26
V. Az intézménybe behozható személyes használati tárgyak köre, illetve veszélyeztető tárgyakkal való rendelkezés	27
1. Korlátozás nélkül behozható	27
2. Az intézmény vezetőjével való egyeztetés szükséges az alábbi esetekben	27
3. Veszélyeztető tárgyakkal minősülnek, ezért nem hozhatók be az intézménybe	28
VI. Költőpénzkezelés, értékmegőrzés	29
VII. A térítési díj	29

VIII.Eltávozás, 32	látogatás,	kapcsolattartás,	szabadság	rendje
IX. Az egyéni és közösségi vallásgyakorlásra vonatkozó szabályok.....				34
X. Az intézmény által biztosított szolgáltatások.....				34
1. Lakhatás.....				34
2. Étkezés.....				36
2.1. Az étkezések ideje:.....				36
Étkezés rendelés				37
3. Ruházattal és textíliával tisztálkodószerekkel való ellátás.....				37
4. Egészségügyi ellátás.....				38
Egészségügyi alapellátás				38
8. Egyéb szolgáltatások				42
9. Kegyeleti tevékenység.....				42
10. Az ellátottak foglalkoztatása				43
10.1. Szocioterápiás foglalkozások				43
10.2. Intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás				43
XI. Az intézmény alapfeladatát meghaladó szolgáltatások köre és térítési díja				43
XII. Veszélyhelyzetek elhárításának szabályai, korlátozó intézkedések alkalmazása				44
1. Veszélyeztető magatartásnak minősül.....				44
2. Közvetlen veszélyeztető magatartásnak minősül				44
3. Korlátozó intézkedések				44
3.1. Pszichikai korlátozás				44
3.2. Fizikai korlátozás				45
3.3. Kémiai vagy biológiai korlátozás.....				45
3.4. Egyéb korlátozó intézkedés.....				45
4. A korlátozó intézkedések elrendelésére jogosult				45
5. Veszélyhelyzetek elhárításának lépései.....				46
XIII.Rendkívüli				esemény
47				
Vörös kód életbelépése esetén hajléktalan ügyfél elhelyezése a telephelyen:				47
XIV. Az ellátottak érdekvédelme				48
1. Az Érdekképviselői Fórum tagjának megbízatása megszűnik				49
2. Az Érdekképviselői Fórum feladata				49
3. Az ellátott (illetve törvényes képviselője) közvetlenül az Érdekképviselői Fórumhoz fordulhat panaszával különösen				49
4. A panaszt tevő vagy képviselője az intézmény fenntartójához fordulhat az alábbi esetekben:				
49				
Záradék.....				50

Az Akácfa Otthon Komádi telephely fogyatékos személyek ápoló gondozó otthona, a **szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény** (a továbbiakban: Szt.) és a **személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM Rendelet** (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 5. § (3) bekezdés alapján, valamint az alábbi jogszabályok ismeretében a következők szerint határozza meg házirendjét:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásról (a továbbiakban: Szt.)
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (a továbbiakban: Eütv.)
- 1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről (a továbbiakban: Eüak.)
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és az esélyegyenlőségről
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (a továbbiakban: Info tv.)
- 2011. évi CXCV. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól, és egyes törvények módosításáról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről.
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről
- 9/1999. (XI. 24.) SzCsM a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről szóló rendelet
- 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
- 191/2008. Korm. rendelet a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről
- 92/2008. (IV. 23.) Korm. rendelet a fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgáról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról.
- 141/2001. (VIII. 09.) Korm. rendelet a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzésről
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 62/1997. (XII. 21.) NM rendelet az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezelésének egyes kérdéseiről
- 1/2000. (I. 07.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (a továbbiakban: SzCsM rendelet)
- 3/2002. (II. 08.) SZCSM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
- 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről (ápolási terv)
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

- 30/2015 (XII.15.) SZGYF szabályzata a személyes gondoskodást nyújtó szakosított szociális ellátás igénybevételének, és térítés díj fizetési kötelezettség megállapításának rendjéről (a továbbiakban: 30/2015 (XII.16.) SZGYF szabályzat)

Fenntartó:	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 1132 Budapest, Visegrádi utca 49. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Váregyei Kirendeltsége 4024 Debrecen, Piac utca 54.
Az intézmény neve:	Bíborka Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye
Az intézmény vezetője:	Ujvárosi József
Az intézmény címe:	4130 Derecske, Sas u. 1
Az intézmény telefonszáma:	+36 54 409 912
Az intézmény e-mail címe:	biborka.hajdubihar@gmail.com
A telephelye:	Akácfa Otthon Komádi 4138 Komádi, Fő u. 222-224. 306/F/1. hrsz. e-mail cím: akacfa.komadi@gmail.com
A telephely vezetője:	Nagyné Tarsoly Andrea
Ellátottjogi képviselő:	Nagy Krisztina Telefonszáma: +36 20 489 9530 Melyen elérhető: hétfőtől csütörtökig 08:00-16:30, pénteken 8:00-14:00 között E-mail címe: krisztina.nagy@ijb.bm.gov.hu Fogadóóra helye, ideje: telefonos egyeztetést követően 4025 Debrecen, Miklós utca 4. fsz. 4.
Betegjogi képviselő:	Kristóf Péter Telefonszáma: +36 20 489 9548 Melyen elérhető: hétfőtől csütörtökig 08:00-16:30, pénteken 8:00-14:00 között E-mail címe: peter.kristof@ijb.bm.gov.hu Levélcíme: 4001 Debrecen, Postafiók 195.

BEVEZETŐ

Az Akácfa Otthon Komádi telephely Hajdú-Bihar vármegye déli részén, Békés vármegye határán helyezkedik el, közúton jól megközelíthető. Az intézmény épülete 2008-ban került átadásra, mely Komádi város főutcájának legvégén a lakóotthonok épületeivel egy telken (de más-más helyrajzi számokon) található. Az épület kétszintes, az emeletek közötti akadálymentes közlekedést felvonó biztosítja, földszinti része teljesen körbe járható, belső udvara parkosított. Az épület akadálymentesített, az udvaron kényelmes padok kaptak helyet, mely a pihenést kikapcsolódást biztosítja az ellátottaknak.

Az Akácfa Otthon Komádi telephely 137 férőhelyen végzi a fogyatékossgal élő személyek ápolását-gondozását. Az ellátottak gondozási szükségleteik szerint külön egységekben kerültek elhelyezésre, 2-4 ágyas szobákban. Az intézmény épületében 3 ápolási osztály működik. Az intézmény célja, hogy biztosítsa az ellátást igénybe vevő felnőtt korú fogyatékossgal élő személyek részére - az alkotmányos és emberi jogokat tiszteletben tartva – a teljes körű ápolást, gondozást.

I. Általános szabályok

1. A házirend célja

A házirend célja, hogy meghatározza az intézmény belső rendjét és tájékoztatást nyújtson az alapvető szabályokról, rögzítse a fontosabb együttélési szabályokat.

A házirend célja továbbá, hogy szabályozza az intézmény által nyújtott szolgáltatások körét, a telephelyen a szolgáltatások ellenőrizhetőségét, az ellátottak és a dolgozók kapcsolatát, a humánus- és demokratikus együttélés szükséges normáit, a személyi- és intézményi vagyon védelmét, valamint az érdekképviselet módját, ezzel is biztosítva az intézményben élők számára a nyugodt, békés légkört. A házirend célja, hogy egyaránt védje az egyéni és a közösségi érdekeket.

A házirend minden intézményben élő ellátott, hozzátartozó, törvényes képviselő, látogató és dolgozó számára egyformán iránymutató, megköveteli a közösség általános szabályainak megtartását, az intézményi vagyon védelmét, az ellátottak és a dolgozók egymás iránti kölcsönös megbecsülését. Az intézményben dolgozó alkalmazottak szakmai munkájukat a házirend szellemében kötelesek végezni.

2. A házirend hatálya

2.1. A házirend személyi hatálya

A Házirend személyi hatálya kiterjed:

- az intézményben élő valamennyi ellátottra, (függetlenül attól, hogy határozatlan vagy határozott idejű elhelyezésben részesül-e),
- foglalkoztatott alkalmazottakra,
- munkát végző külső szervek dolgozóira, az intézménnyel jogviszonyban álló egyéb munkavállalókra,
- az intézmény területén tartózkodó:
  - ellátott hozzátartozóira,
  - törvényes képviselőkre,
  - látogatókra,
  - közösségi szolgálatukat, illetve szakmai gyakorlatukat töltő diákokra, hallgatókra,
  - önkéntesekre,
  - kirendelés alapján közmunkát teljesítőkre,

- bármilyen más okból az intézményben tartózkodókra egyaránt,
- krízis időszakban az intézmény területén tartózkodó személyekre (pl: vörös kód esetén).

2.2. A házirend területi hatálya

A házirend előírásait az intézmény területén, illetve azon magatartási és egyéb szabályait, melyek értelmezhetőek az intézményen kívül is – az intézmény által szervezett programok, foglalkozások esetében – alkalmazni kell.

2.3. A házirend elfogadásának szabályai

Az intézményvezető köteles a Házirend tervezetét, az egyeztetési jog gyakorlása céljából az Érdekképviselői Fórum számára átadni, valamint az Érdekképviselői Fórum véleményezését követően az elkészült Házirendet jóváhagyás céljából a fenntartónak benyújtani.

2.4. A házirend megismertetése és elfogadásának formája:

- Az előgondozás során az ellátást igénylővel, törvényes képviselővel az előgondozást végző munkatárs közreműködésével.
- A beköltözés napján az ellátást igénybevevővel, illetve törvényes képviselőjével, amelyet aláírásával is tanúsít.
- A fenntartó jóváhagyását követően az intézmény munkavállalói megismerési záradék aláírásával fogadják el a házirendet.
- Az intézmény ellátottjai a házirendet lakógyűlés keretében ismerhetik meg, ahol annak tartalmi elemei megbeszélésre kerülnek. A házirendből készül olyan példány is, amely a fogyatékossgal élő ellátottak számára az értelmezhetőséget megkönnyítik!

3. A házirend nyilvánossága

A házirendet nyilvánosságra kell hozni, melynek módjai:

- az intézmény portahelyiségében, valamint minden lakhatást szolgáló részlegen, jól látható helyen ki kell függeszteni,
- a házirend egy példányát az ellátott, illetve törvényes képviselője részére át kell adni,
- az ellátottjogi képviselő fogadó helyiségében el kell helyezni.

A házirend változásakor a házirendet ismételten nyilvánosságra kell hozni a fentiek szerint!

4. Alapelvek

Az intézmény a feladatait úgy végzi, hogy az ellátást igénybe vevők számára biztosítsa az őket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartását, különösen

- az élethez, az emberi méltósághoz, magánszférához való jog,
- a testi épséghez,
- a testi és lelki egészséghez való jogot,
- a biztonságos környezethez való jog,
- a rendszeres egészségügyi felügyelethez való jog,
- a személyiség szabad kibontakoztatásának joga,
- információs önrendelkezési jog,
- művelődéshez tanuláshoz való jog,
- foglalkoztatás, kulturális programok megválasztásának joga,
- véleménynyilvánítás joga,
- a különleges gondozáshoz való jog,

- a tájékozódás/tájékoztatáshoz való jog,
- az érdekvédelemhez, jogvédelemhez való jog,
- az önkormányzatiság jogköre,
- az eljárásindítás joga,
- részvétel a döntéshozatalokban.

5. Általános kötelezettségek, szabályok

Ellátottak kötelezettségei:

- aktív közreműködés/együtműködés az ápolási-, gondozási feladatokban,
- foglalkoztatások látogatása, aktív részvétel,
- esztétikus külső megjelenés/öltözék,
- higiénés szabályok betartása:
  - személyi,
  - környezeti,
  - étel-miszer – tárolás, fogyasztás (étkezési időn túl, ebédlőn kívül),
- személyes adatainak védelme,
- működésbeli problémák, hibák jelzése,
- veszélyeztető állapot jelzése,
- intézményi vagyontárgyak, eszközök, értékek megóvása,
- kártérítési kötelezettség, másoknak okozott kár megtérítése,
- térítési díj:
  - a megállapításhoz közreműködés, szükséges adatszolgáltatás biztosítása,
  - felülvizsgálatban közreműködés,
  - térítési díj megadott határidőre történő befizetése,
- adataiban bekövetkező változások közlése.

Elvárások az ellátottakkal szemben

- együtműködés (lakótársakkal, az intézmény munkatársaival, egyéb személyekkel),
- audovizuális- egyéb szórakoztató elektronikai eszközök, mobil telefon használata során a személyiségi jogok tiszteletben tartása,
- személyes használati tárgyak felelős tárolása, elhelyezése,
- viselkedési szabályok betartása,
- ellátotti szervezetek, szerveződésekben részvétel (többi ellátott képvisellete),
- intézményi tulajdon megóvása.

6. Az ellátottak köre

6.1. Fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona

Azon felnőtt korú fogyatékos-sággal élő személyek ellátása, akinek oktatására, képzésére, foglalkoztatására, valamint gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség.

Enyhe értelmi fogyatékos kiskorú csak kivételes esetben helyezhető el a fogyatékos személyek otthonában.

A fogyatékos személyek otthonában elkülönítetten kell megszervezni a kiskorúak és a felnőttek, valamint az enyhe értelmi fogyatékos személyek és a középsúlyos, illetve súlyos értelmi fogyatékos személyek ellátását.

A nagykorú fogyatékos személy intézményi ellátását úgy kell megszervezni, hogy számára az állapotának megfelelő önállóság, döntési lehetőség biztosított legyen. A fogyatékos személy részére biztosítani kell - a fogyatékos-ságának megfelelő - szinten tartó, képességfejlesztő foglalkoztatást, továbbá sport- és szabadidős tevékenység végzését is.

A szolgáltatás célja:

A szolgáltatás célja a fogyatékossgal élő személyek ápolása – gondozása, amely komplex tevékenység. Az intézmény biztosítja az alapvető szükségleteken kívül a speciális betegségüknél, fogyatékoságuknál fogva az intézményben élők megóvását. Igyekszik pótolni számukra a családi otthont.

A szakdolgozók feladata az ellátottak korának és egészségi állapotának megfelelő, korszerű fizikai, egészségügyi és mentálhigiénés ellátás biztosítása. A szakemberek folyamatosan gondoskodnak az ellátottak célszerű és hasznos tevékenységének megszervezéséről, képességeik, készségeik feltárásáról, fejlesztéséről, szinten tartásáról, terápiás célú foglalkoztatásáról.

A szolgáltatás feladata:

A szolgáltatás feladata, hogy az intézmény alapdokumentumában (alapító okiratában) meghatározottak körében az ellátást, ápolást, gondozást biztosítsa az ellátottak részére. Az intézmény feladata, hogy a szolgáltatást úgy nyújtsa az ellátottak részére, hogy az megfeleljen az intézményi működést szakmailag is érintő szabályozásoknak.

Az intézmény feladatai (teljes körű ellátás keretében):

- a lakhatásról való gondoskodás 24 órás felügyelet mellett,
- ápolási, gondozási feladatok ellátása,
- napi ötszöri étkezés biztosítása, az orvos utasítása alapján a megfelelő diétás étrendet is,
- szükség szerint ruházattal és textíliával való ellátás,
- a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátás biztosítása,
- mentálhigiénés ellátás biztosítása,
- a hivatalos ügyekben, pénzkezelésben való segítségnyújtás,
- az ellátottak ruházatának, textíliájának mosása, vasalása, javítása,
- sportszerek használatának biztosítása,
- szabadidős programok szervezése,
- szükség esetén szervezi és biztosítja az ellátottak terápiás, képességfejlesztő foglalkoztatását.

Az intézmény által biztosított szolgáltatások köre:

- tanácsadás
- esetkezelés
- pedagógiai segítségnyújtás
- lakhatás
- étkezés (napi ötszöri, illetve diéta esetén több alkalommal),
- ápolás
- gondozás
- készségfejlesztés
- egészségügyi ellátás (heti két alkalommal házi orvosi rendelés, 24 órás ápolói, gondozói felügyelet),
- szakrendelésekre kísérés,
- szociális és mentálhigiénés ellátás,
- ruházat és textília tisztítása, javítása, melyről az intézmény a házirendben meghatározott módon gondoskodik.
- szállítás

7. Az ellátás igénybevételének módja:

Az intézmény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások kérelmezése során a 30/2015 (XII.16.) SZGYF szabályzatában foglaltaknak megfelelően jár el.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmével - Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 30/2015. (XII.16.) SzGYF szabályzatának 1.sz. mellékletében található nyomtatvány alkalmazásával- lehet benyújtani.

Ha az ellátást igénylő személy cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt áll, a kérelmet - az érintett személy véleményét lehetőség szerint figyelembe véve - a törvényes képviselője terjeszti elő. A cselekvőképességében a szociális ellátás igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a kérelmét, a törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő.

A kérelemhez csatolni kell a 9/1999. (XI.24.) SzCsM a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló rendelet alapján az orvosi igazolást, szakorvosi javaslatot, mely javasolja az ápoló gondozó otthonban történő elhelyezést, jövedelemnyilatkozatot, az Szt. szerinti vagyonynyilatkozatot, és a gondnokkijelölő határozatot. A telephely vezetője a kérelmet a beérkezés napján nyilvántartásba veszi, rögzíti azt az SzGYF Integrált Adatkezelő Rendszerében.

A kérelem nyilvántartásba vétele után a telephelyvezető tájékoztatja a kérelmezőt az előgondozás elvégzésének időpontjáról.

Az előgondozás alkalmával az előgondozást végző személyek tájékozódnak az intézményi ellátást igénybe vevő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, szociális helyzetéről a megfelelő, személyre szabott szolgáltatás biztosítása érdekében, továbbá felkészíti az ellátást igénybe vevőt az intézményi elhelyezésre és tájékoztatja a várakozót és hozzátartozót az elhelyezés körülményeiről, lehetőségeiről, felméri az igényeket, kéréseket. Az előgondozás során, illetve az intézménybe történő felvételkor az ellátottat, hozzátartozóját, illetve törvényes képviselőjét tájékoztatni kell a házirendről, az ellátás tartalmáról, feltételeiről, az intézmény napirendjéről, az ellátottak és hozzátartozók közötti kapcsolattartás lehetőségéről, az ellátottak jogairól és kötelességeiről. Az intézményben vezetett nyilvántartásokról, a panaszjog gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési díjról, a teljesítés feltételeiről, a teljesítés elmulasztásának következményeiről, az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről.

Az intézményi elhelyezés iránti kérelemről az intézményvezető az előgondozás elvégzését követő 8 napon belül dönt. Az intézmény vezetője az igények beérkezésének sorrendjében gondoskodik az ellátást igénylők elhelyezéséről. A felvételt elutasító döntésről az intézményvezető a kérelmezőt írásban tájékoztatja.

A fogyatékos személyek otthonában történő elhelyezésének feltétele a benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat és ezzel egyidejűleg lefolytatott komplex szükségletfelmérés elvégzése. A fogyatékos személyek bentlakásos intézményének vezetője tájékoztatja az ellátást igénylőt a támogatott lakhatás igénybevételének lehetőségéről.

Az ellátás igénybevétele előtt az intézményvezető meghatalmazása alapján a telephelyvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt.

Az intézményi férőhely elfoglalását követően az intézményi orvos megvizsgálja az ellátottat. A telephelyvezetője szükség esetén intézkedik a külön jogszabály szerinti ápolási-gondozási feladatok ellátásáról, és egy hónapon belül gondoskodik az egyénre szabott fejlesztési terv elkészítéséről, mely tartalmazza az ellátott állapot leírását, a változást és az egyéni fejlődést. Tartalmazza még a hiányzó vagy korlátozott funkciók pótlása érdekében tett intézkedéseket.

Az egyéni fejlesztési terv a fogyatékos személlyel élő személy részére, az egyénre szabott bánásmód leírását, az önellátási képesség fejlesztését tartalmazó dokumentáció. Az egyéni fejlesztési terv

az ellátott személyről készített (gyógy)pedagógiai, egészségi és mentális állapotára vonatkozó jellemzés alapján készül. Az egyéni fejlesztési tervet félévente, illetve állapotváltozás esetén haladéktalanul felül kell vizsgálni.

A telephely gondoskodik az ellátást igénybe vevők telephelyre bevitt vagyontárgyainak, személyes tárgyainak és értékeinek megfelelő és - szükség esetén - biztonságos elhelyezéséről, megőrzéséről.

A beköltözést követő három munkanapon belül az ellátottat az intézmény címére állandó lakcímre vagy tartózkodási helyre bejelentjük.

Az intézményi jogviszonyban állók egészségének védelme érdekében új felvételre csak a kórokozó hordozásra irányuló negatív tüdőszűrő- és bakteriológiai vizsgálati eredmény igazolásával kerülhet sor.

A 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről 14.§ (1): „A telephelyvezető szükség esetén segítséget nyújt az intézménybe történő beköltözésében, gondoskodik az elhelyezésről.”

II. Az intézményi jogviszony keletkezése, megszűnése, illetve megszüntetésére vonatkozó rendelkezések

1. Az intézményi jogviszony keletkezése:

Az intézményi jogviszony keletkezéséről a Szt. 94/A. § e) pontja alapján az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv által fenntartott szociális intézmény esetén az intézményvezető dönt.

A férőhely elfoglalásának időpontjáról a telephelyvezetője írásban értesíti a jogosultat, vagy hozzátartozóját, cselekvőképességet érintő gondnokság megléte esetén a gondnokát.

Az intézménybe való felvételkor a telephelyvezetője vagy az általa megbízott személy az ellátott és hozzátartozója számára tájékoztatást nyújt az alábbiakról:

- az igénybevétel megkezdésére fenntartott legalább nyolcnapos határidőről, továbbá az annak elmulasztása esetén követendő eljárásról,
- az intézménybe való felvételtől, az intézményi jogviszony létesítéséhez szükséges okiratokról, személyes használati tárgyokról, hozzátartozói nyilatkozatokról, a személyes megjelenésre vonatkozó szabályokról és más, jogszabályban meghatározott feltételekről,
- ha a jogosult a bentlakásos intézménybe az igénybevételre biztosított időtartamon belül nem költözik be, és ennek okáról a telephely vezetőjét nem értesíti, a telephely vezetője megkeresi a jogosult lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes jegyzőt.

Új ellátott felvétele esetén a lakószoba választás nagy körültekintést igényel, különösen az ellátott nemére, korára, betegség típusára, állapotára, szükségleteire.

Az intézményi jogviszony keletkezésekor ténylegesen megállapításra kerül, hogy az ellátott fizikai és mentális állapotának megfelelően melyik ápolási egységbe költöztethető.

Az intézménybe történő beköltözéskor a telephelyvezető írásos formában tájékoztatja az ellátottat, törvényes képviselőt, illetve hozzátartozót:

- a házirend teljes tartalmáról,
- a korlátozó intézkedésre vonatkozó szabályokról,
- az ellátottjogi képviselő, illetve az érdekképviselői fórum elérési lehetőségéről,
- az ellátás tartalmáról, feltételeiről, az intézmény napirendjéről,
- az ellátottak és hozzátartozók közötti kapcsolattartás lehetőségéről,
- az ellátottak jogairól és kötelességeiről,
- az intézményben vezetett nyilvántartásokról, (Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről)

- a panaszjog lehetőségéről, gyakorlásának szabályairól,
- a fizetendő térítési díjról, a teljesítés feltételeiről, a teljesítés elmulasztásának következményeiről,
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről,
- a korlátozó intézkedés elrendelésének szabályairól, az ellátotti jogokról a korlátozó intézkedés alkalmazása esetén.

A tájékoztatót az ellátott, törvényes képviselője és a telephely vezetője aláírják.

Az ellátott és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles:

- nyilatkozni a *Tájékoztatási kötelezettség* pontban meghatározott tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról;
- adatokat szolgáltatni az Akácfa Otthon Komádi telephelyen vezetett nyilvántartásokhoz;
- nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeiben és az ellátott, továbbá a közeli hozzátartozója személyi azonosító adataiban beállt változásokat haladéktalanul közli az Akácfa Otthon Komádi telephely telephelyvezetőjével.

Adatkezelés, adatvédelem

A fogyatékos személyek otthonában az ellátottakról a telephely nyilvántartást vezet.

A nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:

- a kérelmező természetes személyazonosító adatai (családi és utóneve, születési családi és utóneve, születési helye, és születési ideje, anyja születési és családi és utóneve) és Társadalombiztosítási Azonosító Jele
- a kérelmező lakó- és tartózkodási helye, értesítési címe, telefonszáma
- a kérelmező állampolgársága, bevándorolt, letelepedett vagy menekült, hontalan jogállása, a szabad mozgás és tartózkodás jogára vonatkozó adat,
- a kérelmező cselekvőképességére vonatkozó adat,
- a kérelmező törvényes képviselőjének, a kérelmező megnevezett hozzátartozójának, továbbá bentlakásos intézményi ellátás esetében a kérelmező nagykorú gyermekének neve, születési neve, lakó- és tartózkodási helye vagy értesítési címe, telefonszáma,
- kérelem előterjesztésének vagy a beutaló határozat megküldésének időpontját,
- soron kívüli ellátásra vonatkozó igényét és
- az előgondozás lefolytatásának időpontját.
- az ellátás megkezdésének és megszüntetésének dátuma, az ellátás megszüntetésének módja, oka
- a jogosultsági feltételekre és az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatok
- a soron kívüli elhelyezésre vonatkozó döntést, a férőhely elfoglalásának időpontját,
- közgyógyellátás igénybevételét,
- az intézményi ellátásra való jogosultság és a térítési díj megállapításához szükséges jövedelmi adatokat,
- a térítési díj fizetési kötelezettség teljesítésére, annak elmaradására és a követelés behajtására, valamint elévülésére vonatkozó adatokat.

Fenti nyilvántartásokból adat csak az adatigénylésre jogosult szervnek és a jogosultságot megállapító szociális hatáskört gyakorló szervnek szolgáltatatható.

Az ellátott a személyére vonatkozó adatok tekintetében a betekintési, a helyesbítési vagy törlési jogának érvényesítése mellett kérheti a jogai gyakorlásához szükséges adatainak közlését az intézmény vezetőjétől.

Az intézmény a nyilvántartásában kezelt adatokat személyes azonosító adatok nélkül statisztikai célra felhasználhatja, illetve azokból statisztikai célra adatot szolgáltatathat.

Az intézményben az adatkezelésre és az adatok védelmére az Info tv., valamint az Eüak. rendelkezései az irányadók.

Az intézmény ellátottjainak jogai

Az intézményi ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van a szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint az egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások biztosítása során az *egyenlő bánásmód* követelményét meg kell tartani.

Az ellátottnak joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez. Ennek teljesítése érdekében az intézmény vezetője évente tájékoztatót készít az intézmény gazdálkodásáról, és azt az intézményben jól látható helyen kifüggeszti, illetve szükség esetén szóban ad tájékoztatást az ellátást igénybe vevő részére.

Az Akácfa Otthon Komádi telephely az általa biztosított szolgáltatást oly módon végzi, hogy figyelemmel van az ellátást igénybe vevőket megillető *alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel az élethez, emberi méltósághoz, a testi épséghez, a testi-lelki egészséghez való jogra.*

Az intézményi ellátottakat megilleti *személyes adataik védelme, valamint a magánéletükkel kapcsolatos titokvédelem.*

Az intézmény biztosítja, hogy az elhelyezés során az ellátott egészségi állapotával, személyes körülményeivel, jövedelmi viszonyaival kapcsolatos információkról más ellátást igénybe vevő, valamint arra illetéktelen személy ne szerezhessen tudomást, különös figyelemmel az ellátott szociális rászorultságának tényére.

Az intézmény ellátottjának joga van a telephelyen belüli, és kívüli szabad mozgásra, figyelemmel a saját és társai nyugalma, biztonságára.

Az ellátást igénybe vevőnek az igénybevételi eljárás során joga van a telephelyen belüli és az eltávozás esetére kialakított szabályok részletes és pontos megismerésére.

Az ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van családi kapcsolatainak fenntartására, rokonok, látogatók fogadására. Amennyiben az ellátott betegsége miatt ápolásra, gyógykezelésre szorul, ellátása során figyelemmel kell lenni az Eütv. a betegek jogait szabályozó rendelkezésre.

Amennyiben az ellátást igénybe vevő egészségi állapotánál vagy egyéb körülményeinél fogva közvetlenül nem képes az illetékes szervek megkeresésére, a telephely vezetője segítséget nyújt ebben, illetőleg értesíti az ellátott törvényes képviselőjét, vagy az ellátottjogi képviselőt az ellátott jogainak gyakorlásához szükséges segítségnyújtás céljából.

Szabad szobátársválasztás

Az intézményben történő elhelyezés a férőhely függvénye. Megüresedő férőhely esetén az adott lakószobába lehet elhelyezni az új ellátottat.

- A fogyatékos személyek otthonában az újonnan érkező ellátott részére a férőhely kijelölése a telephelyvezető hatásköre.
- Az ellátott és / vagy törvényes képviselője a beköltözés előtt megtekintheti az intézményt, valamint az ellátott fizikai és mentális állapotának megfelelő ápolási osztályon lévő üres helyeket, és ezt követően közölheti az elhelyezés iránti kérését.
- Amennyiben az ellátott által kiválasztott szoba üres, az új ellátottat kívánsága szerint abban kell elhelyezni.
- Amennyiben az ellátott által kiválasztott szobában vannak ellátottak, vagy valamelyik ellátott akar szobát változtatni, akkor a szociális és pedagógiai csoport tagjai egyeztetnek a

szobában lakó ellátottakkal, egyetértésük esetén az új ellátott, illetve a változtatni akaró ellátott befogadható.

- Amennyiben a szobában lakó régi ellátottak nem egyeznek bele új, vagy eddig másik szobában lakó ellátott befogadásához, akkor egyéni beszélgetést kell kezdeményezni a szobában lakó ellátottakkal, illetve a másik szobába költözni kívánó ellátottal.
- Az egyéni beszélgetéssel fel kell tární a befogadás elutasításának, illetve a szobaváltást kiváltó elhatározás okát.
- Az ok feltárása, és orvoslása után meg kell kísérelni a mindenki számára megfelelő elhelyezést.
- Ha nem sikerül az ellátottakkal egyezsége jutni mindaddig folytatni kell az egyéni beszélgetéseket, míg valamilyen módon (az ellátott más osztályon való elhelyezése, több ellátott költözése stb.) az ellátottak elhelyezése megnyugtató módon nem rendeződik.
- Abban az esetben, ha van költöztetésre lehetőség, az elsődlegesen az ápolási igényt (fogyatékoság súlyossága, meglévő betegségek stb.), és a mentális állapotra vonatkozó információkat, szempontokat kell figyelembe venni.
- Szobatársi konfliktus esetén, problémamegoldás keretein belül a szociális és pedagógiai csoport tagjai a konfliktust kezelik.
- Amennyiben oly mértékben elmérgesedett a lakótársi kapcsolat, hogy az már nem kezelhető, szobatársi csere javasolt, mindkét fél egyöntetű beleegyezésével.
- Különböző nemű ellátottak egy szobában való elhelyezésére korlátozott számban van lehetőség.

A szobacsere menete

A szobacsereéről a telephelyvezető, a vezető ápoló és az osztályvezető ápoló dönthet.

Az ellátott, a szobacsereére vonatkozó kérését szóban előterjeszti az osztályvezető ápoló felé.

Az osztályvezető ápoló, a szociális és pedagógiai csoport és az ápolók javaslata alapján döntést hoz:

- javaslatok alapján engedélyezi a szobacserét
- javaslatok alapján nem engedélyezi a szobacserét
- a döntésbe bevonja a telephelyvezetőt, vagy a vezető ápolót

A szobacserét nem engedélyező döntés ellen az ellátott közvetlen szóbeli panasszal élhet a döntést hozó közvetlen felettesénél. Osztályvezető ápoló esetén az vezető ápoló, vezető ápoló esetén a telephelyvezető, telephelyvezető esetén az intézményvezető felé. A panasz kivizsgálása után a döntésre jogosult dönt:

- támogatja a szobacserét
- az elővezetett indokok, és javaslatok alapján nem támogatja a szobacserét.

Az ellátott szobacsereére vonatkozó kérését minden esetben támogatni kell, amennyiben a tárgyi feltételek adottak, és döntés az ápolási igényeket és az ellátottak mentális állapotot is figyelembe véve, problémát nem okoz, és az ápoló személyzet megítélése szerint nem jár konfliktus helyzet kialakulásával.

Évente a szociális és pedagógiai csoport tagjai felmérést készítenek arról, hogy ki melyik lakószobában és kivel szeretne együtt élni, a „Lakószoba és szobatársak megválasztásának” protokolljában foglaltak szerint.

Vélemény és panaszláda

Az Akácfa Otthon Komádi telephely minden ellátási egységében van kihelyezett vélemény és panaszláda, melybe az ellátottak és hozzátartozók bele tehetik írásos javaslataikat,

észrevételeiket, panaszait. A ládákat a szociális és pedagógiai csoport tagjai hetente ürítik. Az otthon vezetősége a heti vezetői értekezleten értékeli az ötleteket, kivizsgálja a panaszokat. A kivizsgált panaszokról, és azok következményeiről a telephelyvezető az évenként 2 alkalommal megtartott lakógyűlésen tájékoztatást ad. Az Szt. 94/E. § (14) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézményvezető tizenöt napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről.

Amennyiben az intézményvezető határidőn belül nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú- Bihar Vármegyei Kirendeltségéhez (4024 Debrecen, Piac utca 54.) fordulhat jogorvoslatért.

Elégedettségi felmérés

Az Akácfa Otthon Komádi telephelyen minden évben egy alkalommal elégedettségi felmérés készül. A felmérésben az otthon valamennyi ellátó egységének ellátottjai részt vehetnek. Az elégedettségi felmérésben való részvétel önkéntes, minden esetben névtelen.

A felmérés eredményét figyelembe véve történik az éves munkaterv elkészítése, az ápolásban, gondozásban, fejlesztésben résztvevők munkájának általános értékelése, a hibák feltárása, korrigálása.

Választójog

Az Akácfa Otthon Komádi telephely minden olyan ellátott számára biztosítja a helyi és országos választásokon a szavazás lehetőségét, azon ellátottak számára, akik a szavazati jogukat gyakorolhatják, és abból bírósági végzés alapján nincsenek kizárva.

Lakógyűlés

Évente legkevesebb 2 alkalommal lakógyűlést kell szervezni. A lakógyűlések szervezése az érvényben lévő **Lakógyűlés összehívásának eljárásrendje** elnevezésű dokumentum alapján történik. Lakógyűlés több alkalommal is összehívható a tájékoztatások és az aktualitások megbeszélése érdekében. A lakógyűlések időpontjáról a fejlesztőpedagógusok, illetve a szociális/terápiás munkatársak szóban és írásban tájékoztatják az intézmény ellátottjait, mely a faliújságra kifüggesztésre kerül. A lakógyűlést a telephelyvezető hívja össze. A lakógyűlés összehívását a telephelyvezetőnél kezdeményezheti a vezető ápoló, az osztályvezető ápoló, a szociális és pedagógiai csoport tagjai és az Érdekképviselői Fórum Elnöke is. A lakógyűlésen elhangzottakról minden esetben jegyzőkönyv készül, melyet a telephelyvezető, a jegyzőkönyvvezető, a vezető ápoló, és a szociális és pedagógiai csoport tagjai aláírásával hitelesít. A jegyzőkönyv melléklete, a lakógyűlésen résztvevő ellátottak által aláírt jelenléti ív”.

Fotó, hangfelvétel készítése

A személyiségi jogok védelme érdekében az Akácfa Otthon Komádi telephely területén, vagy az otthon által szervezett, külső helyszínen megtartott vagy városi rendezvény során kép, és hangfelvétel készítése kizárólag előzetes bejelentés alapján, és az intézményvezető engedélyével, az ellátottak beleegyezésével történhet.

A telephely rendelkezik **Adatkezelési hozzájárulási nyilatkozattal**, melyben az ellátott és/vagy a törvényes képviselő egyértelműen és kifejezetten hozzájárulnak ahhoz, hogy a telephely által az éves programterv alapján illetve egyéb felmerülő ellátotti igények/érdeklődés

kívánság felmérését követően rendezett rendezvények, foglalkozások, sportesemények, lakógyűlések, tájékoztatások időpontján (hetente-havonta) tartandó foglalkoztató helyiségek, közösségi terek helyszínén a rendezvények alkalmával a szociális és terápiás csoport illetve, a lakóotthonokban dolgozó segítők, gondozók által készített azon kép- és videofelvételeket, amelyeken a nevezett ellátott felismerhető, beazonosítható, a Báborka Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye, mint adatkezelő a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontjában előírtak szerint önkéntes hozzájárulás alapján, az Info tv. figyelembevételével kezelje, s azokat kizárólag az alábbi médiafelületeken nyilvánosságra hozza:

- Intézmény hivatalos honlapja,
- szociális és terápiás csoport által létrehozott Messenger csoport,
- a telephelyek által a foglalkozásokat, rendezvényeket bemutató havi beszámolók.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság SZGYF-IKT-205-10/2026 iktatószámú *Eljárásrend az intézményben történő kép-, hang- és videofelvétel készítésének és felhasználásának szabályairól* szóló dokumentum alapján:

Az eljárásrend az alábbi személyekre alkalmazandó:

- *az intézményt felkereső-, foglalkoztatásra irányuló-, működéssel összefüggő egyéb szerződéses jogviszonyban nem álló személyekre,*
- *jogszabályi felhatalmazás alapján felvilágosítási, tájékoztatási, illetve ellenőrzési céllal belépésre jogosult személyekre,*
- *munkaviszonyban, közalkalmazott jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, szerződéses jogviszony, üzemeltetési, karbantartási, oktatási, továbbképzési és egyéb feladatot végző személyek, gyakorlatra érkezők és az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő személyek által - az intézményben történő felvétel készítése és a felvétel felhasználása vonatkozásában.*

Az intézmény területén a látogatónak tiszteletben kell tartani az ellátottak magánélethez való jogát, a magánszférát.

Az intézményben élők és az intézményi dolgozók személyes adatainak védelme érdekében – *személyes adatokat tartalmazó felvételt* – a felvételkészítésről az érintett vagy az érintett törvényes képviselője előzetes tájékoztatásán alapuló – hozzájárulásával készíthetnek, és külön hozzájárulásukkal használhatnak fel.

Amennyiben az érintett vagy törvényes képviselőjének hozzájárulása nem biztosítható a felvétel készítése, illetve felhasználása csak akkor megengedett, ha:

- azonnali – élet- vagy súlyos egészségkárosodáshoz vezető – veszéllyel járó helyzet elhárításához szükséges,
- konkrét, dokumentált jogi igény előterjesztéséhez vagy védelméhez egyedi esetben az közvetlenül szükséges, más módon nem érhető el, és az adatkezelés szükségessége dokumentált módon igazolható,

A fentiek alapján figyelemmel kell lenni arra is, hogy a felvétel készítése, illetve annak felhasználása az érintett jogilag védett érdekeivel nem lehet ellentétes.

Amennyiben az intézményvezető vagy az intézmény dolgozója észleli, hogy a látogató az eljárásrendben foglaltakat megsértve, az érintett vagy az érintett törvényes képviselőjének hozzájárulás hiányában felvételt készít, *vagy azt tervezi*, köteles felszólítani annak abbahagyására, szükséges esetben az intézmény elhagyására.

Az intézményvezető vagy az intézmény dolgozója – a már jogosulatlanul elkészített felvétel kapcsán – arra is köteles felhívni a látogatót, hogy az általa készített felvételt nem használhatja fel, ennek megsértése adott esetben polgári jogi, illetve büntetőjogi felelősségre vonást eredményezhet.

Internet, közösségi oldalak használata

Az Akácfa Otthon Komádi telephely támogatja az ellátottak, hozzátartozók, ismerősök, barátok interneten történő kapcsolattartását, a közösségi oldalak használatát.

Az intézmény felhívja azonban a figyelmet arra, hogy az intézményi ellátottakat, munkatársakat megilleti *személyes adataik védelme, valamint a magánéletükkel, egészségi állapotukkal kapcsolatos védelem.*

A személyes adat, és a magánélet védelmének megsértése súlyos házirendsértésnek minősül, és minősített esetben büntető feljelentést vonhat maga után.

Súlyos házirendsértésnek minősül, és szintén büntető feljelentést vonhat maga után, ha az otthon dolgozója vagy ellátottja az otthonról az interneten valótlan, hitelrontó állítást terjeszt.

Az ellátottak jogainak érvényesülése érdekében figyelemmel kell lenni különösen:

- az akadálymentes környezet biztosítására,
- az információkhoz, az ellátottat érintő legfontosabb adatokhoz való hozzáférés biztosítására,
- a képességek, készségek fejlesztésére, illetve az állapotfenntartás vagy -javítás lehetőségeinek megteremtésére,
- az önrendelkezés elvére, a fogyatékos személy életvitelével kapcsolatos döntéseinek tiszteletben tartására,
- társadalmi integrációjukhoz való jogra, más személyekkel történő kapcsolat létesítésére, kapcsolattartásra, valamint intézmények, szolgáltatások igénybevételére, elérésére.

Az ellátást igénybe vevő *jogsérelem esetén* panasszal fordulhat elsősorban a telephelyvezetőhöz, az intézmény vezetőjéhez, vagy az Érdekképviselői Fórumhoz, ha az intézmény a megállapodásban vállalt kötelezettségét nem teljesíti.

Amennyiben az ellátást igénybe vevő személy a panasszal kapcsolatos intézkedést vitatja, akkor az intézmény vezetője az intézkedés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben az intézmény vezetője határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslattal, további panasszal az Ellátottjogi képviselőhöz fordulhat.

Az Ellátottjogi Képviselő

Az Ellátott jogi Képviselő az ellátottak részére nyújt segítséget jogaik gyakorlásában. Működése során tekintettel van az adatkezelésre és az adatok védelmére az Info tv. és az Eüak. rendelkezéseire.

Az Ellátottjogi Képviselő feladatai

- Megkeresésre, illetve saját kezdeményezésre tájékoztatást nyújthat az ellátottakat érintő legfontosabb alapjogok tekintetében, az intézmény kötelezettségeiről és az ellátást igénybe vevőket érintő jogokról.
- Segíti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét az ellátással kapcsolatos kérdések, problémák megoldásában, szükség esetén segítséget nyújt az intézmény és az ellátott között kialakult konfliktus megoldásában.

- Segít az ellátást igénybe vevőnek, törvényes képviselőjének panasza megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását az intézmény vezetőjénél és a fenntartónál.
  - A jogviszony keletkezése és megszűnése, továbbá az áthelyezés kivételével eljárhat az intézményi ellátással kapcsolatosan az intézmény vezetőjénél, fenntartójánál, illetve az arra illetékes hatóságnál, és ennek során - írásbeli meghatalmazás alapján - képviselheti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét.
  - Az intézmény vezetőjével/telephelyvezetőjével történt előzetes egyeztetés alapján tájékoztatja a szociális intézményekben foglalkoztatottakat az ellátottak jogairól, továbbá a jogok érvényesüléséről és figyelembevételéről a szakmai munka során.
  - Intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál a jogszabály sértő gyakorlat megszüntetésére.
  - Észrevételt tehet az intézményben folytatott gondozási munkára vonatkozóan az telephelyvezetőjénél.
  - Amennyiben az ellátottak meghatározott körét érintő jogsértés fennállását észleli, intézkedés megtételét kezdeményezheti az illetékes hatóságok felé.
  - A korlátozó intézkedésekre, eljárásokra vonatkozó dokumentációt megvizsgálhatja.
- A telephely ellátottjogi képviselője neve, elérhetőségei, fogadóórájának időpontja kifüggesztve megtalálható a faliújságon.

Az ellátottjogi képviselő jogosult:

- A szociális szolgáltató, és telephelyei működési területére belépni.
- A vonatkozó iratokba betekinteni, azokról másolatot készíteni, az intézmény működésére vonatkozó dokumentumokat megismerni.

Érdekvédelemmel, érdekképviseléssel és jogvédelemmel foglalkozó szervezetek:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

tel.: +36 1 769 1704

E-mail: info@szgyf.gov.hu

Az intézmény fenntartója:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú- Bihar Vármegyei Kirendeltsége

igazgató: Nagy Kálmán

4024 Debrecen, Piac u. 54.

tel.: +36 52 770 003

E-mail: hajdubihar@szgyf.gov.hu

Biborka Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye

intézményvezető: Ujvárosi József

4130 Derecske, Sas utca 1.

tel.: +36 54 409 912

e-mail: biborka.hajdubihar@gmail.com

Hajdú- Bihar Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály

4025 Debrecen, Erzsébet utca 27.

Tel.: +36 52 273 433

e-mail: gyamigazsagugy@hajdu.gov.hu

Integrált Jogvédelmi Szolgálat

1134 Budapest, Tüzér utca 33-35.

1365 Budapest, Pf. 646

Tel.: +36 1 8969 000, +36 80 620-055
E-mail: ijsz@ijsz.bm.gov.hu

Alapvető Jogok Biztosának Hivatala

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
Tel.: +36 1 475 7100
Debreceni Területi Iroda (Észak-alföldi régióközpont)
4025 Debrecen, Piac utca 79. II. em.
Tel.: +36 30 126 2242

Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda (NEKI)

Telefonszáma: +36 20 934 9572
E-mail címe: muhi@neki.hu

Kisebbségi Jogvédő Intézet

1052 Budapest, Vármegye utca 7.
Tel.: +36 1 308 9944
e-mail: jogvedo.intezet@kji.hu

Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége (ÉFOÉSZ)

1093 Budapest, Lónyay utca 17. I/1
tel.: +36 1 411 1356
e-mail: efoesz@efoesz.hu

Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat - Debrecen

4024 Debrecen, Piac utca 42-48.
tel.: +36 52 503 161
e-mail: hajdu@kimisz.gov.hu

2. Megállapodás

Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az intézményvezető által meghatalmazott telephelyvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt. A megállapodás tervezetek a Szakmai Program mellékletét képezi.

A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképes vagy cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott.

A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt, a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni, és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni.

A megállapodás tartalmazza:

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- az igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat,
- az igénybe vevő természetes személyazonosító adatait.

3. Az intézményi jogviszony megszűnése

- a) az intézményi jogviszony megszűnik az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- b) az ellátott halálával,
- c) határozott idejű intézményi elhelyezés esetén a megjelölt időtartam lejártával, kivéve, ha az Szt. rendelkezései alapján az elhelyezés meghosszabbítható,
- d) az Szt. 94/C. § szerinti megállapodás felmondásával.

A megállapodást az ellátott, illetve törvényes képviselője indoklás nélkül írásban mondhatja fel. Ebben az esetben az intézményi jogviszonyt az intézményvezető a felek megegyezése szerinti időpontban szünteti meg.

Ha a fenntartó a megállapodás felmondását vitatja, a bíróságtól kérheti a jogellenesség megállapítását.

4. Az intézményi jogviszony megszüntethető

- a) ha az ellátott másik intézménybe történő elhelyezése indokolt,
- b) ha az intézményi elhelyezés a továbbiakban nem indokolt,
- c) ha az ellátott a házirendet súlyosan megsérti,
- d) amennyiben a térítési díj fizetésre kötelezett személy – a Szt. 102. §-a szerint - nem tesz eleget térítési díj fizetési kötelezettségének, (hat hónapon át folyamatosan térítési díj-tartozás áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja, valamint vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését)

A felmondási idő, ha az Szt. 94/C. § szerinti megállapodás másként nem rendelkezik a bentlakásos intézmény esetén három hónap.

4.1. A házirend súlyos megsértésének minősül különösen:

- ha az intézmény ellátottja a vele együtt élő lakótársaival és az intézmény munkavállalóival szemben veszélyes magatartást tanúsít, megszegi az együttélés szabályait,
- ha az ellátott tiltott tárgyat pl. lőfegyver, robbanószer, a háztartásban szokásosnál nagyobb kés (10cm-nél nagyobb pengehosszúság) bárd, kéziszerszámok (csavarhúzó, kalapács, metszőolló stb.) az intézmény területére behoz és azt (pl. kés esetében) nem a rendeltetési helyén (nem a konyhában vagy az étkezőben) használja,
- ha az ellátott szándékosan gyújtogat,
- ha másokat szabályszegésre buzdít,
- ha több esetben indokolatlanul 24 órán túl bejelentés nélkül távol marad,
- ha a közösségi helyiségeket nem rendeltetés-szerűen használja,
- ha az intézmény orvosával, ápolóival, gondozóival nem működik együtt, orvosi vizsgálatokat elutasítja,
- ha az otthon dolgozója vagy ellátottja az otthonról az interneten valótlan, hitelrontó állítást terjeszt.
- ha az ellátott a fejlesztő foglalkoztatás vagy egyéb foglalkoztatás során kapott munkaeszközöket nem rendeltetés-szerűen használja, az eszközzel a környezetében élő társát vagy az intézmény munkavállalóját megfenyegeti, megvágja, megszúrja vagy súlyosabb esetben az eszközzel 8 napon túl gyógyuló sérülést okoz,
- ha az ellátott alkoholos befolyásoltsága alatt lakótársait zaklatja, megalázó vagy kiszolgáltatott helyzetbe kényszeríti, nyugalmukat indokolatlan zajkeltéssel zavarja, tiszteletlen, fenyegető, sértő viselkedést tanúsít az intézmény munkavállalóival szemben,
- ha az ellátott alkoholos befolyásoltság alatt az ellátottak és/vagy dolgozók testi épségét veszélyezteti, testi sértést követ el,

- ha agresszív viselkedésével önmaga és mások testi épségét veszélyezteti, lakótársa vagy az intézmény bármely munkavállalója ellen bűncselekményt követ el (fenyegető, megalázó, sértő viselkedés tanúsítása),
- ha az ellátott lakótársát szexuálisan zaklatja, molesztálja, szexuális jellegű kijelentéseket, cselekedeteket tesz, erőszakkal szexuális együttlétre kényszeríti, vagy bárminemű olyan szexuális tevékenységre kényszeríti, melybe a másik fél nem egyezik bele,
- ha az ellátott az intézmény munkavállalói, látogatói, illetve más ellátottak tulajdonát képező berendezésekben, vagy az intézmény berendezéseiben szándékosan kárt okoz, (személygépkocsi, kerékpár rongálása, karcólása, technikai berendezések, bútorzat, ablakok, ajtók szándékos rongálása)
- ha az ellátott az ápoló gondozó személyzettel, az intézmény munkavállalóival, lakótársakkal szemben minősíthetetlen magatartást tanúsít, sorozatos durva agresszív viselkedés, testi, lelki megfélemlítés, durva szóbeli sértés, rágalmazás,
- ha az ellátott lakótársait vagy az ápoló gondozó személyzetet, az intézmény munkavállalóit több esetben, szándékosan hamisan vádolja, becsületében megsérti,
- ha az ellátott nincs tekintettel lakótársai nyugalmaára,
- ha az ellátott kábítószerrel, egyéb tudatmódosító hatású szerrel való visszaélés bűncselekményét követi el,
- ha az ellátott kábítószernek minősülő anyagot/készítményt fogyaszt vagy az intézmény területére hoz és magánál tart, illetve társainak átadja, értékesíti, eladásra kínálja,
- ha az ellátott a részére szakorvos, háziorvos által felírt gyógyszereket sorozatosan nem hajlandó bevenni, vagy azokat összegyűjti és azt társainak vagy idegen személynek átadja, értékesíti, illetve társait saját gyógyszereinek átadására kényszeríti,
- ha az ellátott a halmozott sérüléssel élő lakótársait bántalmazza, megalázza, személyes tulajdonát sorozatosan engedély nélkül elveszi és azt az intézményen belül vagy kívül tovább értékesíti, (amennyiben ez a tevékenység előfordul a keletkezett kárt az elkövető köteles megtéríteni,)
- ha az ellátott az ápoló, gondozó személyzettel sorozatosan nem működik együtt a gondozási feladatok ellátása során, (tisztálkodás, rendszeres, alapos fürdés, haj és körömvágás, személyi higiéné betartása, tiszta rendezett ruházat, ruházat tisztíttatása, mosatása, javíttatása, lakókörnyezete rendbetétele,)
- ha az ellátott sorozatosan nem a kijelölt helyen dohányzik, és felszólításra sem hajlandó a kijelölt dohányzóhely használatára,
- ha az ellátott az intézményen belül, illetve az intézményen kívül bármilyen szabálysértést, bűncselekményt követ el (lopás, betörés, testi sértés, szemérem elleni vétség, nemi erőszak), ilyen esetek előfordulásának esetén az engedély nélkül elvett tárgyak értékét köteles megtéríteni,
- ha az ellátott kilépő alkalmával tanúsított magatartása súlyosan sérti az intézmény jó hírét, hitelességét rontja (kegyeletsértő magatartást tanúsít; az intézményről a valóságnak nem megfelelő dolgokat állít, illetve oszt meg külső személlyel; hivatalok munkáját folyamatosan megzavarja),
- ha az ellátott kilépője alkalmával erőszakosan és rendszeresen kéreget, koldul vagy megtévesztő és fenyegető magatartás tanúsításával másokat, javaik átadására kényszerít,
- ha az ellátott magánlaksértést követ el, elhagyott vagy lakott házak területére engedély nélkül belép, ott gyűjtöget, esetleg egyéb kárt okoz,
- ha az ellátott a kilépő ideje alatt szükségleteit (vizelet, széklet) rendszeresen az utcán végzi el, azzal beszenyezi a magánszemélyek tulajdonát,
- ha az ellátott kilépő ideje alatt viselkedésével rendszeresen veszélyezteti a közlekedést, az autóforgalmat, mivel szándékosan a járművek elé lép,

- az intézmény területén elkövetett, a Büntető Törvénykönyvbe ütköző esemény egyidejűleg a házirend súlyos megsértését jelenti, bizonyítottság esetén az intézményi jogviszony azonnali megszüntetését vonhatja maga után,
- az intézmény bármely munkavállalójával kötött bármilyen jogügylet (ajándékozás, kölcsönügylet, adásvétel, tartási-gondozási szerződés stb.).

Az intézményi ellátás keretében foglalkoztatott vezető ápoló, gondozó, segítő, fejlesztőpedagógus és szociális/terápiás munkatárs stb., mint **közfeladatot** ellátó személyek fokozott büntetőjogi védelmet élveznek a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény alapján. A 311-312. § értelmében a közérdekű tevékenységük során ellenük elkövetett erőszak vagy fenyegetés szigorúbb büntetést von maga után.

A személyes adat, és a magánélet titokvédelmének megsértése súlyos házirendsértésnek minősül, és minősített esetben büntető feljelentést vonhat maga után.

Amennyiben az ellátott járványügyi vészhelyzetben engedély nélkül elhagyja az intézményt, az szintén a házirend súlyos megsértésének minősül, amely okból az intézményi jogviszonyát meg lehet szüntetni.

Amennyiben lakóközösség tagjai, az intézmény munkavállalói a fent említett házirend súlyos megsértésének esetei közül bármelyikre hivatkozva jelzéssel élnek vagy panaszt tesznek, a telephelyvezető köteles megvizsgálni a panasszal érintett ellátott vonatkozásában az intézményi jogviszony megszüntetésének lehetőségét:

- meghallgatja az érintett ellátottat, és tájékoztatja törvényes képviselőjét,
- áttekinti az eset kapcsán készült feljegyzéseket,
- megvizsgálja a körülményeket, (konfliktushelyzet, egyéb motiváció), a személyzet felelősségét (szabályok betartása, betartatása, megelőzés érdekében tett intézkedések, beavatkozások),
- konzultál az orvossal, pszichiáterrel.

A házirend súlyos megsértésének előfordulását követően a telephelyvezető a súlyosságot mérlegelve szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetésben részesíti az ellátottat. Amennyiben indokolt és az ő hatásköre intézkedik a rendőrségi eljárás elindításáról.

Abban az esetben, ha a rendőrségi eljárást az ellátott törvényes képviselője indíthatja el, akkor részletes tájékoztatást nyújt a törvényes képviselő részére, ezt követően pedig tájékoztatja az intézmény vezetőjét.

A körülmények, és kockázatok ismeretében az intézményvezető dönt az intézményi jogviszony fenntartásáról vagy megszüntetéséről, illetve szakértői javaslat birtokában kezdeményezi az ellátott másik intézménybe történő elhelyezését, vagy más ellátási formában való gondozását. Az intézményi jogviszony megszüntetésével kapcsolatos intézkedéseket az intézményvezető teszi meg.

Az intézmény vezetője az ellátás megszüntetéséről, valamint a megszüntetés ellen tehető panaszról írásban értesíti az ellátottat, illetve törvényes képviselőjét. Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül az intézmény fenntartójához a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltségéhez 4024 Debrecen Piac u. 54. sz. fordulhat.

Ha az ellátott, a törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy a fenntartó döntését vitatja, akkor a bíróságtól kérheti a fenntartói döntés jogellenességének megállapítását. Ilyen esetben az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

Az intézményi jogviszony megszűnésekor az intézményvezető egyeztetni az ellátást igénybe vevővel, illetve a törvényes képviselővel az intézményi jogviszony megszűnéséig fizetendő

térítési díj összegét, az esetleg fennálló térítési díj hátralék összegét, az intézmény tárgyaiban okozott esetleges kár megtérítését, valamint a személyes használati tárgyak és a megőrzésre átvett értékek, vagyontárgyak elvitelének határidejét, annak rendjét és feltételeit.

Kimenő alatti viselkedés

Az ellátottak személyes szabadsága nem korlátozható. Az ellátottak állapotuktól függően egyénileg, vagy csoportosan, korlátozás nélkül mehetnek kimenőre, az eltávozás szabályainak betartása mellett.

Minden ellátottól elvárható, hogy a kimenő alatt a társadalmilag elfogadott szabályok szerint viselkedjen. A szabályszegő magatartás rontja az intézményben élő többi ellátott, és maga az intézmény megítélését is, ezért súlyos házirendsértésnek minősül.

Tiltó rendelkezések

A Rendelet értelmében az intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója az ellátásban részesülővel tartási, életjáradéki és öröklési szerződést az ellátás időtartama és annak megszűnése után egy évig nem köthet.

A dolgozó az ellátottól sem pénzbeli, sem természetbeni ellenszolgáltatást nem fogadhat el. Az intézmény dolgozója az ellátottól pénzt kölcsön nem kérhet, annak kölcsönt nem adhat, illetve az ellátottal semmiféle üzleti- pénzügyi /adás-vétel/ kapcsolatot nem létesíthet.

Egyéb magatartás szabályok

A konyhai épületrészben a konyhai dolgozókon kívül más személy nem tartózkodhat, kivéve a konyhai előkészítő munkában résztvevőket, a hibaelhárítást, karbantartást végzőket - a hibaelhárítás, karbantartás időtartama alatt.

Az ellátottak egymás szobájában csak az érintettek előzetes beleegyezésével tartózkodhatnak. A lakószobákba való bejutást veszély- és segítség nyújtás esetére biztosítani szükséges. A lakószobák kulcsra zárása biztonsági és tűzvédelmi okok miatt nem javasolt, célszerű pótkulcsot az ápolók, gondozók részére átadni a veszélyhelyzet elhárítása érdekében.

Minden intézményi dolgozó, hozzátartozó és ellátott kötelessége tiszteletben tartani egymás emberi méltóságát, magánéletét, privát szféráját.

Az ellátó személyzet és az ellátottak közötti „**túlzott érzelmi bevonódás**” a segítői hatékonyságot veszélyeztető tényező, mert lehetetlenné teszi az objektivitást, veszélyeztetve ezzel az ellátás minőségét, és biztonságát. Ezért, az ápoló, gondozó személyzet és az intézmény munkavállalói, valamint az ellátottak közötti „**érzelmi kapcsolat**” csak olyan mélységig terjedhet, amely még az ellátás biztonsága érdekében szakmailag indokolt, de nem veszélyezteti az egyenlő bánásmód elvét.

Vagyonvédelmi szempontokat figyelembe véve, az ellátott az intézmény területéről nagy értékű híradástechnikai eszközt csak abba az esetben vihet ki, ha azt az osztályvezető ápolóval előzetesen egyeztetette.

Telefon használat

Az Akácfa Otthon Komádi telephely minden ellátottja részére biztosítja a térítésmentes telefon használatot. Telefonálásra az intézményi portáról vagy a szolgálati mobiltelefonokról van lehetőség.

III. Az intézmény napirendje

Az ellátottak állapotától függően minden ápolási osztály munkakörönként és naponként kidolgozott napirendje (munkaterve) alapján látja el feladatát.

Reggel a felkelés egyéni igény szerint lehetséges úgy, hogy az ellátottak vegyék figyelembe, hogy a korai felkeléssel társaik nyugalmát ne zavarják, és időben érkezzenek a reggelihez.

Felkelés, tisztálkodás, öltözködés:	Ébredéstől - 07.00
Reggeli:	08.00 - 09.15
Tízórai:	10.00-10.30
Foglalkoztatás:	09.00 - 12.00
Ebéd:	12.00 - 13.30
Foglalkoztatás, szakkörök:	13.00 - 16.00
Uzsonna:	15.00-15.30
Egyéni szabadidős programok:	16.00 - 17.00
Vacsora:	17.00 - 18.30
Esti teendők, tisztálkodás:	18.30 - 21.00
Esti pihenés, lefekvés:	21.00-tól
Fejlesztő foglalkoztatás időpontja:	8.00-11.45, és 12.30-13.15

Lefekvés ideje igény szerint történhet. A korábban fekvők nyugalma érdekében azok az ellátottak, akik később fekszenek le, ágyukat készítsék elő vacsora után. Az éjszakai pihenés biztosítása érdekében a takarodó 22⁰⁰ órakor van, a szobákban a mennyezeti világítást ki kell kapcsolni.

Lefekvés ideje igény szerint történhet. A korábban fekvők nyugalma érdekében azok az ellátottak, akik később fekszenek le, ágyukat készítsék elő vacsora után. Az éjszakai pihenés biztosítása érdekében a pihenőidő kezdete 22⁰⁰ órakor van, a szobákban a mennyezeti világítást ki kell kapcsolni.

IV. Az együttélés szabályai

Az ellátottak kötelesek egymással, az intézmény munkavállalóival és a látogatókkal szemben udvariasan, tisztelettudóan viselkedni. Kerülniük kell az egymás nyugalma zavaró hangoskodást, rendbontást. Egymás emberi méltóságát tiszteletben kell tartani, a megromlott egészségi, érzelmi állapotban lévők részére segítséget kell nyújtani.

A lakószoba az ott élő személyek „intim szférája” ezért a lakótársaknak és dolgozóknak kötelessége az általános etikai normák betartása, betartatása (pl. szobába történő belépést megelőzően kopogtatni kell).

Az ellátottak alapvető érdeke a tulajdonjog tiszteletben tartása, a saját és egymás ingóságainak védelme és az intézmény vagyontárgyainak megóvása. A berendezési és felszerelési tárgyakat kíméletesen, rendeltetés-szerűen szabad használni.

A szándékos károkozást az intézmény telephelyvezetője vizsgálja ki. Amennyiben a károkozó nem vállalja anyagi felelősségét az intézmény bírósági eljárást kezdeményez.

A szándékos károkozás önkéntes beismerésének hiányában, a sértett fél (intézmény, ellátott) jogos igényét polgári peres eljárás keretében érvényesítheti.

Az intézmény munkavállalója az ellátottaktól, hozzátartozótól készpénzt, ajándékot nem kérhet, és nem fogadhat el.

Pihenőidő minden nap: 22⁰⁰ - 6⁰⁰ között (igény szerint). Önellátásra részben képes, vagy arra képtelen, illetve fekvőbeteg ellátottak esetében a lepihenés és az ébresztés korábban is lehetséges.

Pihenőidőben az intézmény munkavállalói és ellátottjai kötelesek biztosítani az ellátottak nyugalma.

A szórakoztató eszközök (rádió, magnó, televízió, CD, DVD lejátszó, telefon, tablet, számítógép) a lakószobákban 20⁰⁰ óra után csak csökkentett hangerővel használhatók és 22⁰⁰ óra után azokat ki kell kapcsolni!

A lakószobákban 22⁰⁰ óra után a mennyezeti világítást ki kell kapcsolni!

Más ellátottak lakószobájába este 20 óra után olyan ellátott, aki nem ott lakik, csak az ott lakó ellátottak engedélyével tartózkodhat.

Az intézmény a párkapcsolatban élő számára - korlátozott számban- biztosítani tudja a kétágyas szobában történő elhelyezést, így lehetővé válik számukra az intimitás.

Az intézmény az ellátottak társas, intim kapcsolataihoz a feltételeket az intimszoba működtetésével biztosítja, mely elkülönített, nyugodt, bizalmas, intim együttlétre alkalmas és az épület portai előteréből nyílik. A nap bármely szakaszában szabadon használható. Az intim szobáról szóló tájékoztatás minden ellátottal, hozzátartozóval, törvényes képviselővel és az intézmény munkavállalóival megismertetésre kerül.

Az intézmény rendelkezik az ellátottak „Lakószoba és szobatársak megválasztásának” protokolljával, a lakószoba megválasztásának protokollja a faliújságokon kifüggesztésre került. Az intézmény az ellátottak körében évente igény és elégedettségi felmérést készít arra vonatkozóan, hogy az ellátott melyik lakószobába és kivel szeretne együtt élni. Az ellátottak a szobatársaikat megválaszthatják, amit az intézmény lehetőség szerint biztosít.

A felmérés megismerése után a felmerülő igények és változások megvalósításában az intézmény vezetése az intézmény „Lakószoba és szobatársak megválasztásának” elnevezésű protokollja szerint jár el.

1. A tisztaság megtartása és a tisztálkodás rendje

- Az intézmény munkatársainak kötelessége, hogy az intézmény rendjét, tisztaságát biztosítsák. A takarítást külső vállalkozó látja el, takarítási utasítás szerint.
- Az ellátottak - egészségi állapotuktól függően - környezetük tisztán és rendben tartásában (takarítás, ágyazás) részt vesznek.
- A lakószobák takarítása a takarító személyzet feladata, de a lakószoba rendjének fenntartása az ott lakó ellátottak számára is kötelező, a szabály többszöri, folyamatos megszegése súlyos házirend sértésnek minősül.
- Az otthon tisztaságának és rendjének megőrzésére minden ellátottnak, hozzátartozónak és dolgozónak törekednie kell.
- Lakószoba dekorálása: A lakószobák dekorálása otthonosabbá tétele engedélyezett, de csak oly módon, hogy a dekorációs elemek adott esetben könnyen eltávolíthatók legyenek. Közérkölcst sértő dekorációs elem a lakószobában nem helyezhető el (pld. női, férfi akt kép).
- Tisztálkodásnál a szolgálatban lévő ápoló, gondozó a szükséges segítséget köteles megadni az ellátott szeméremérzetének figyelembevételével. A fürdetés rendjét az érvényben lévő „A személyi higiéné biztosítása” elnevezésű protokoll tartalmazza.
- Látogató a fürdőszobában ne tartózkodjon.

2. A dohányzás és alkoholfogyasztás szabályozása

- A dohányzás káros az egészségre. Lakószobákban dohányozni TILOS! Dohányozni az intézmény területén a munkavállalóknak és az ellátottnak az arra kijelölt helyen lehet, minden más helyen tilos! A szabály megszegése súlyos házirend sértésnek minősül, amely az intézményi jogviszony megszüntetését is maga után vonhatja.
- Az intézményben élvezeti cikkek, cigaretta, alkohol, kávé, tudatmódosító szerek árusítása tilos!
- Az alkoholfogyasztás az intézményben nem megengedett, sőt kifejezetten tiltott azokban az esetekben, amikor annak nyilvánvaló egészségügyi következményei lehetnek, illetve amikor az ellátott részére folyamatos gyógyszeresedés javasolt és az alkohollal együttesen egészségre káros hatású lehet.

Az az ellátott, aki alkoholos állapotban társait, illetve, a munkavállalókat zaklatja, molesztálja, hangoskodásával nyugalmaukat zavarja, tetteivel súlyos házirendszertést követ el, mely az intézményi jogviszony megszüntetését is maga után vonhatja.

- Alkoholfogyasztás, kábítószer, vagy egyéb tudatmódosító hatású szer használata az ellátottak számára betegségükre és a gyógyszereszedésre való tekintettel az intézményen kívül, még kis mennyiségben sem ajánlott.
- Amennyiben a munkavállalónál merül fel az alkoholfogyasztás gyanúja, az intézményvezető utasítására alkoholpróbát kell végezni. Amennyiben az alkoholpróba pozitív eredményt mutat, a munkavállalót a munkavégzés alól fel kell függeszteni. Az ittasan munkába érkező, illetve a munkahelyen alkoholt fogyasztó munkavállaló fegyelmi vétséget követ el.
- Súlyos alkoholos befolyásoltság alatt álló látogató az intézményben nem tartózkodhat. Amennyiben a látogató túlzott alkoholos befolyásoltság alatt áll, vagy a látogatás rendjét szándékosan megsérti, az ellátottakat, munkavállalókat zaklatja, molesztálja, ezzel az ellátottak nyugalmaukat zavarja, az intézmény területéről el kell tanácsolni.
- Kábítószerrel való visszaélés esetén az intézmény köteles a rendőrséget értesíteni. Kábítószer, egyéb tudatmódosító hatású szerrel való visszaélés gyanúja esetén, amennyiben az ellátott a visszaélés gyanúját vitatja, az orvos vér -illetve vizeletvizsgálat elvégzését rendeli el.
- A tűzveszélyes környezetre való tekintettel a telephely területén tüzet rakni és tüzet gyújtani csak előzetes engedéllyel, kizárólag az e célra kijelölt helyen és felülyelet mellett szabad. A tüzet sükségtelenné válása után azonnal és teljesen el kell oltani. Tüzet őrizetlenül hagyni még átmenetileg, rövid időre sem szabad.

V. Az intézménybe behozható személyes használati tárgyak köre, illetve veszélyeztető tárgyakra való rendelkezés

Az intézmény ellátottjai elhelyezési, raktározási nehézségek, a lakószobák mérete miatt korlátozott mennyiségben hozhatnak magukkal személyes használati tárgyakat.

1. Korlátozás nélkül behozható

- Személyes ruházat, textília és lábbeli (minden évszaknak megfelelő több váltás alsó- és felsőruházat, papucs, ill. zárt cipő, ágynemű, lepedő, gumilepedő).
- Ágynemű behozható abban az esetben, ha az ellátott egészségi állapota indokolja, ha az intézmény által biztosított párna és paplan használata az ellátott alapbetegsége miatt nem lehetséges.
- Tisztálkodó szerek, törölközők.
- Személyes használatra szánt eszközök (evőeszköz, pohár, tálca, óra, villanyborotva, hajszárító, hajvágó, rádió, fali polc, faliszőnyeg).
- A lakószoba díszítésére szolgáló kisebb dísz tárgyak, az otthonos környezet kialakítását elősegítő tárgyak. pl. díszpárna, ágytakaró, pléd, kisméretű szőnyeg, képek.
- Mérgező anyagot nem tartalmazó cserepes növény.
- Sükség szerint kerekesszék, szoba-WC, járókeret, egyéb gyógyászati segédeszköz, ill. ápolást elősegítő eszköz.

2. Az intézmény vezetőjével való egyeztetés sükséges az alábbi esetekben

- kávé-és teafőző,
- mikrohullámú süttö,
- kenyérpíró, szendvicssüttö,

- számítógép,
- televízió,
- ágy, szekrény, fotel,
- nagyméretű bútordarab (kanapé, ruhásszekrény, dohányzó-és étkezőasztal),
- hűtőszekrény,
- mosógép.

A telephely vezetője mérlegelve az épület adottságait, a közösségi terek és lakószobák berendezettségét, az ellátottak biztonságát, az épület villamossági rendszerének terhelhetőségét, a munka és tűzvédelmi képviselő javaslatát, dönt a behozni kívánt eszköz jóváhagyása felől.

3. Veszélyeztető tárgyaknak minősülnek, ezért nem hozhatók be az intézménybe

Az ellátott beköltözésekor nem hozhat magával, illetve intézményi jogviszonya során nem tarthat, birtokolhat olyan tárgyakat, melyek veszélyt jelentenek az intézményben élők testi épségére.

Veszélyes tárgynak minősül:

- lőfegyver
- engedély nélkül tartható riasztó fegyver
- gázpisztoly
- légfegyver
- kard
- gázspray
- tőrítés
- 8 cm él hosszúságot meghaladó kés
- pillangó kés
- rugós kés
- pirotechnikai eszközök
- robbanószerkezetek
- vipera, balta, kalapács, fűrészszármok,
- mérgező vegyi anyagok (savak, lúgok, mérgek) stb.
- kábítószer, tudatmódosító szerek
- súlyosan, megrongálódott veszélyes műszaki berendezések, gyúlékony anyagok,
- lejárt szavatosságú gyógyszerek
- Az intézményi orvossal való egyeztetés nélkül, gyógyszert az intézménybe behozni nem megengedett.

Amennyiben valaki tudomást szerez arról, hogy lakótársa az intézményben veszélyeztető tárgyat tart magánál, azonnal köteles azt jelenteni az intézmény/ telephely vezetőjének, aki tájékoztodik az esetről. Szükség esetén az ellátott szekrényét tanúk jelenlétében átvizsgálhatja. Amennyiben átvizsgálás során tiltott tárgy kerül elő, azt elkobozhatja. Jegyzőkönyvben rögzítésre kerül a házirend megsértése, és a tiltott tárgy behozatalának célja.

A behozott, személyes használatban tartott tárgyak, értékek megőrzésére, megóvására az intézmény vezetősége és személyzete fokozott figyelmet fordít, az ellátottakat is erre ösztönzi, de teljes felelősséget csak az értékmegőrzési szabályoknak megfelelően leadott tárgyakért, értékekért vállal. A személyes használatban lévő tárgyakért elsősorban tulajdonosuk felel! Javításukat a tulajdonos (törvényes képviselő) kérésére és költségére az intézmény biztosítja. Minden ellátott csak a személyes szükségletnek megfelelő mértékben tartson magánál pénzt, illetve értéktárgyakat, de az értékmegőrzést az intézmény az alábbiak szerint biztosítja.

VI. Költőpénzkezelés, értékmegőrzés

Az ellátott, a törvényes képviselő, illetve az ellátott hozzátartozói esetében lehetőséget biztosít az intézmény arra, hogy a gondnokolt részére akár a kötelezően biztosítandó havi költőpénzt, akár egyéb, a személyes szükségleteit szolgáló költőpénzt befizetheti az intézmény letéti számlájára, vagy a telephely letéti pénztárába. Ennek felhasználásáról az intézményvezető által kinevezett, az ellátott illetve törvényes képviselője által meghatalmazott szociális munkatárs gondoskodik, számla ellenében.

Az intézményben a jövedelemmel nem rendelkező ellátott részére a személyes szükségletek fedezésére az intézmény biztosít költőpénzt.

A költőpénz havi összege nem lehet kevesebb a tárgyév január 1-én érvényes, szociális vetítési alap összegének 20%-ánál.

Amennyiben az ellátott részére a térítési díj úgy került megállapításra, hogy az vagyont is terhel, a költőpénz havi összege nem lehet kevesebb a tárgyév január 1-jén érvényes szociális vetítési alap összegének 30%-ánál.

- A rendszeresen nem használt vagyon- és értéktárgyakat az ellátottak az intézményben letétbe helyezhetik.
- A letétbe helyezésre került tárgyakat két tanú (pl. szolgálatot teljesítő ápolók, gondozók) jelenlétében a letéti pénzkezelőnek kell átadni, aki tételes felsorolást készít. Műszaki cikkek esetében gyári szám, ékszerek, és ékszerszerű tárgyak esetében részletes, a tárgyat pontosan jellemző leírást mellékel, melynek alapján a tárgy bármikor azonosítható. Az átvett tárgyakat lepecsételt borítékban, csomagolásban kell őrizni. Átvételi elismervény adása kötelező.
- Az ellátott a letétbe helyezett tárgyakat a törvényes képviselője írásos jóváhagyásával visszakeresheti átvételi elismervény ellenében és két tanú jelenlétében.
- Az ellátottak költőpénzét a „Pénzkezelési Szabályzat” szerint kezeli az intézmény.
- A készpénz kezeléséről, a kezelésre jogosult személyek, valamint a pénz felhasználásának és elszámolásának módjáról a „Pénzkezelési Szabályzat” rendelkezik.

Az intézmény csak a letétbe helyezett vagyon és értéktárgyakért, készpénzért vállal felelősséget.

VII. A térítési díj

Az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni.

- Az intézményben a férőhely betöltésére belépési hozzájárulást nem kell fizetni.
- Az intézményi térítési díj összegét az intézmény fenntartója a Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság közleményben állapítja meg. Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra vetítve kell meghatározni.
- Az intézmény vezetője az Szt. 119/C. § (1) bekezdés c) pontja alapján az intézményi ellátás (szolgáltatás) nyújtásának megkezdését megelőzően a személyi térítési díj megállapításához megvizsgálja az ellátást igénylő havi jövedelmét, jelentős pénzvagyont és jelentős ingatlanvagyonát.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja szerint 2020. január 1-jétől az intézményi térítési díjat és a személyi díjat bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra vetítve kell meghatározni. A személyi térítési díj alapja az adott hónap tényleges ellátási napjai, figyelembe véve a távolléti napok számát.
- A tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj alapja az ellátást igénylőre vonatkozó jövedelemhányad meghatározása. A

jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80 %-át. Ha a jövedelemhányad eléri vagy meghaladja az intézményi térítési díj összegét, a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal azonos összegű.

- Ha a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét és az ellátott jelentős pénzvagyonnal vagy ingatlanvagyonnal rendelkezik a személyi térítési díj megállapításánál figyelembe kell venni.
- A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét az intézményvezető konkrét összegben állapítja meg és arról az ellátást igénylőt az ellátás igénybevételét megelőzően írásban tájékoztatja.
- Amennyiben az ellátást igénybe vevő, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy az intézményvezető által megállapított személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz, a **Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltségéhez** (4024 Debrecen, Piac u. 54.) fordulhat, ezt követően a fenntartó döntésének felülvizsgálata bíróságtól kérhető.
- A fenntartó döntéséig, illetve a bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.
- A fenntartó döntéséig, illetve a bíróság jogerős határozatáig az ellátást változatlan feltételek mellett biztosítani kell.
- A személyi térítési díj összege a megállapítás időpontjától függetlenül évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha az ellátott jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az Szt.-ben meghatározott térítési díj fizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni, vagy az **szociális vetítési alap** összegének 25 %-át meghaladó mértékben növekedett.
- A felülvizsgálat során megállapított új személyi térítési díj megfizetésének időpontjáról a fenntartó rendelkezik. Az új térítési díj megfizetésére a kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra, kivéve, ha az ellátott a felülvizsgálatot megelőzően – jövedelem és vagyon hiányában – térítésmentesen vette igénybe az ellátást, és részére visszamenőlegesen rendszeres pénzellátás került megállapításra. Ez utóbbi esetében a személyi térítési díj megfizetésnek kezdő időpontja a rendszeres pénzellátásra való jogosultság napja.
- A felülvizsgálat során megállapított új személyi térítési díj összegét az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltségéhez (4024 Debrecen, Piac u. 54.) fordulhat, ezt követően a fenntartó döntésének felülvizsgálata bíróságtól kérhető.
- A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az ellátottat, aki jövedelemmel nem rendelkezik. Tartós bentlakásos intézményi ellátás esetében az ingyenes ellátás további feltétele, hogy az ellátottnak a Szt.119.§ (2) bekezdése szerinti jelzalog alapjául szolgáló vagyona és az Szt. 117/D.§ (3) bekezdése szerinti eljárásban jogerősen térítési díj fizetésére kötelezett nagykorú, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeke nincs.
- Ha az ellátást igénybe vevő ingyenes ellátásban részesül számára az Szt. 117/A § alapján személyes szükségleteinek fedezésére az intézmény költőpénzt biztosít. A költőpénz havi összege nem lehet kevesebb a tárgyév január 1-jén érvényes szociális vetítési alap összegének 20%-ánál.
- Amennyiben az ellátott részére a térítési díj úgy került megállapításra, hogy az vagyont is terhel, a költőpénz havi összege nem lehet kevesebb a tárgyév január 1-jén érvényes szociális vetítési alap összegének 30%-ánál.

- Az ellátást igénylő, az ellátott vagy a térítési díjat megfizető más személy, írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj vagy a megállapított személyi térítési díj és az intézményi térítési díj közötti különbözet megfizetését. Ebben az esetben a Szt. 116. § és (3) bekezdésében, valamint 117. §-ban és a 117/A. § (1)-(2) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni, továbbá nem kell elvégezni a 119/C. § szerinti jövedelemvizsgálatot.
A nyilatkozat megtétele a szolgáltatás igénybevétele szempontjából előnyt nem keletkeztethet.
- A megállapított személyi térítési díjat a megfizetésre kötelezett az intézmény által rendelkezésre bocsátott postai utalványon vagy átutalással havonta utólag, a tárgy hónapot követő hónap 10. napjáig köteles megfizetni.
- Amennyiben az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy nem tesz eleget a térítésidő-fizetési kötelezettségének, - hat hónapon át folyamatosan térítésidő-tartozás áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján 60 nap személyi térítési díj összegét meghaladja, és vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését, -akkor az intézményvezető az intézményi jogviszonyt felmondással megszüntetheti.
- Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vagyoni, jövedelmi viszonyai olyan mértékben megváltoztak, hogy a személyi térítési díj megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek nem tud eleget tenni, köteles az intézményvezetőnél rendkívüli jövedelemvizsgálat lefolytatását kezdeményezni.
- Az intézményvezető a jövedelemvizsgálatot a jogszabályi előírásoknak megfelelően lefolytatja, és a személyi térítési díjat a jövedelemvizsgálat eredményének megfelelően állapítja meg.
- Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy nem kéri a jövedelemvizsgálat lefolytatását, akkor a jogszabályi előírások alapján úgy kell tekinteni, hogy vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.
- Ha három hónapon át térítésidő-tartozás áll fenn, az ellátottat, a törvényes képviselőt vagy a térítési díjat megfizető személyt az intézmény vezetője írásban tájékoztatja a felmondás lehetőségéről, annak kezdő időpontjáról, valamint az Szt. 102. § (3) bekezdésében foglaltakról.
- Az Szt. 101. § (2) bekezdés c) pontja és az Szt. 102. § nem alkalmazható, ha az Szt. 119. § (2) bekezdése szerint jelzálogjog-bejegyzés történt a kötelezett ingatlanvagyonán.
- Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a fizetésre kötelezett személyt írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.
Amennyiben az ellátott személyi térítési díjának megállapításakor az intézmény vezetője az ellátott jelentős ingatlanvagyonát is figyelembe vette, a jelzálogbejegyzés kezdeményezéséről való döntés érdekében évente értesíti a fenntartót a folyó évi hátralék összegéről.
- Az ellátott két hónapot meg nem haladó távolléte idejére a távollét minden napjára a napi személyi térítési díj 20%-át fizeti.
Az ellátott a két hónapot meghaladó távollét idejére:
  - a) egészségügyi intézményben történő kezelésének időtartamára alatt, a távollét minden napjára a napi személyi térítési díj 40%-át,
  - b) az a) pontban nem említett esetben a távollét minden napjára a napi személyi térítési díj 60%-át kell fizetni.

Távollétnek minősül az a gondozási nap, melyen az ellátott nem tartózkodik az intézményben. A távolléti napok havi szinten összesítésre és jóváírásra kerülnek a következő havi személyi térítési díj összegéből.

Az intézményi ellátásban részesülő ellátott, illetve törvényes képviselője szerződésben vállalhatja, hogy a jogszabályban előírt feltételeket meghaladó ellátotti igény kielégítésének költségeit viseli. Amennyiben az intézményi jogviszony megszűnik, - haláleset kivételével - a költségeknek a fennmaradó időre jutó arányos részét az intézmény köteles visszafizetni.

VIII. Eltávozás, látogatás, kapcsolattartás, szabadság rendje

Az ellátott **kilépője** során az intézmény területét elhagyja, de a települést nem. **Eltávozásnak minősül, ha** a településről is el kíván utazni. **Távollétnek** a 24 órát meghaladó intézményen kívüli tartózkodás minősül.

Az ellátottak az eltávozási szándékukról és a visszatérésük tervezett időpontjáról az osztályvezető ápolót, illetve a szolgálatot teljesítő ápolót, gondozót tájékoztatják, akik figyelemmel kísérik, hogy az ellátottak az intézményt tiszta, rendezett külsővel az évszaknak és az időjárásnak megfelelő ruházatban hagyják el, ha szükséges ebben segítséget nyújtanak az ellátott részére.

Az intézmény csoportos sétákat szervez azon ellátottak számára, akik állapotuk miatt nem képesek vagy az intézményen kívül tanúsított helytelen viselkedés miatt önállóan nem ajánlott elhagyniuk az intézmény területét.

Távollétnek minősül:

- a szabadság,
- egészségügyi intézményben való tartózkodás,
- előzetes bejelentés nélküli távollét.

Fontos jelezni a 24 órát meghaladó távollétet, mert ez már a gondozási napok számában változást jelent és ezzel együtt a térítési díj összege is megváltozik. A rendszeres hétféltávoltávozás távollétnek minősül.

Az intézmény osztályvezető ápolójával egyeztetve a szolgálatot teljesítő ápoló, gondozó kilépőt ad eltávozást bejelentő ellátott részére.

A kilépő időtartama:

hétfőtől - péntekig 14:00 – 17:00 óra között

szombat- vasárnap és ünnepnapokon: 09.00-11.30-ig és 13.00-17.00-ig

illetve bármikor lehetséges kivéve, ha számottevő egészségi állapot változás történik, járványok időszakában, vagy ha olyan szélsőséges időjárási körülmény áll fenn, ami az ellátott egészségi állapotát veszélyeztetné (hőségriadó, vihar, jeges, ónos eső, csúszós utak).

A kilépő, eltávozás, szabadság megvonását büntető jelleggel tilos alkalmazni!

Az intézmény javasolja, hogy az ellátottak az étkezések és a gyógyszer bevételének időpontjára térjenek vissza az intézménybe. Az eltávozási időszak meghosszabbítását minden esetben jelezni kell az ápolónak, gondozónak

A kilépő vagy eltávozás a fejlesztő foglalkoztatásban résztvevő ellátottak részére, hétfőtől péntekig csak munkaidő után, szombat, illetve vasárnap, a megadott időtartamban, illetve egyéni igény figyelembevételével engedélyezett.

Távoltávozáskor az ellátott kérésre bemutatja a szolgálatot teljesítő ápolónak-gondozónak, illetve a portai szolgálatot végző dolgozónak, hogy milyen használati tárgyakat, ruhaneműt kíván magával vinni.

Az ellátottak kilépő, eltávozás, illetve szabadság igényét az ápoló, gondozó egy erre rendszeresített füzetbe bejegyzi, majd az erről kiállított tájékoztató lapot az ellátottnak átadja. A kilépő és eltávozás esetén az ellátott azt a portán köteles bemutatni és magánál tartani. Szabadságos lap 3 példányban készül, melyből egy az ellátott, egy az ápolók és egy az ügyvitel részére.

A hosszabb, több napos eltávozásra való utazás esetén szükséges az ellátottat több napra befogadni kívánó személy telefonon vagy írásban történő befogadó nyilatkozata, törvényes képviselő tájékoztatása a szabadság tényéről, egészségi alkalmasság és ajánlott egy környeztanulmány kérése is. A felsoroltak esetén a szabadságot az adott osztály vezetője adja ki, ha szükséges konzultál a vezető ápolóval és telephelyvezetővel is.

Amennyiben az ellátott nem érkezik vissza a megadott időpontban és a befogadó személlyel, ellátottal nem sikerül egyeztetni ennek okáról, az ápolók, gondozók értesíti a telephelyvezetőt és törvényes képviselőt, akik az ebben az esetben a szükséges lépéseket kötelezően megteszik. Amennyiben az eltávozás, illetve szabadság idejére az ellátott gyógyszereit magával viszi, nyilatkozik az átvétel tényéről és arról, hogy gyógyszereit csak az orvos utasításának megfelelően veszi be, amennyiben nem ennek megfelelően jár el az egészségben bekövetkezett változásokért az intézmény felelősséget nem vállal. Az intézmény leltárt készít a szabadság idejére elvitt ruhaneműkről, eszközökről, mellyel a visszaérkezéskor az ellátott, illetve befogadó személy elszámol.

Az ellátást igénybe vevőket törvényes képviselőik, rokonaik, ismerőseik az év minden napján látogathatják az éjszakai pihenőidő kivételével. Az ellátottak a látogatókat a látogató helyiségben fogadhatják. A látogatók az ellátottak szobáját, előzetesen a telephelyvezetőtől történő engedélykérést követően megnézhetik, de ott csak a lakótársai hozzájárulásával tartózkodhatnak.

Fekvő beteg fogadhat látogatót a lakószobában, de a látogatás nem zavarhatja a többi ellátott nyugalma. Tisztázás, pelenka csere, mosdatás, fürdetés alatt a látogatónak el kell hagyni a lakószobát.

A látogatók a látogatás ideje alatt magatartásukkal nem zavarhatják az ellátottak nyugalma és az intézmény rendjét.

Az intézmény munkavállalói segítő szándékkal figyelemmel kísérik az ellátottak külső kapcsolatainak alakulását. Az ellátottak igénye alapján az ápolók, gondozók, szociális munkatársak segítséget nyújtanak az ellátottak levelezésének, telefonon történő kapcsolattartásának lebonyolításához.

Az intézmény az ellátottak és hozzátartozók kapcsolattartását az évente különböző rendezvények megszervezésével is elősegíti.

Az ellátotthoz érkező látogatók kötelesek látogatásuk kezdetén a szolgálatban lévő ápolónak, gondozónak jelezni a látogatást, valamint az ellátott számára hozott tárgyakat, ruhaneműket, élelmiszert bemutatni. A szolgálatban lévő ápolónak, gondozónak kötelessége a tárgyakról, ruhaneműkről, átvételi elismervényt készíteni, az élelmiszerek tárolásáról gondoskodni az élelmezési – egészségügyi szabályoknak megfelelően.

A látogatók kötelesek az ellátott személyi leltárában lévő használati eszközeinek, ruhaneműinek egyéb használati tárgyainak elvitelekor a szolgálatban lévő ápolónak, gondozónak azt jelezni. A szolgálatban lévő ápoló, gondozó köteles az elvitt tárgyakról, használati eszközökről, ruhaneműkről átvételi elismervényt készíteni.

A látogatás rendje:

Az ellátottnak joga van családi és társas kapcsolatainak fenntartására, látogatók fogadására, azonban:

a.) a többi ellátott nyugalma érdekében a látogatás javasolt ideje: 9.00-19.00 közötti időszak.

b.) 19 óra után az otthonban a látogató a szolgálatot teljesítő ápoló, gondozó engedélyével tartózkodhat.

c.) Az orvos javaslatára (pl. járványügyi szempontból) a látogatás korlátozható, illetve szüneteltethető.

Az intézmény kéri, hogy a látogatók az intézmény területén ügyeljenek a rendre és a tisztaságra. Igény és előzetes bejelentés esetén a látogatók részére az intézmény - térítés ellenében - ebédet biztosít.

Amennyiben a látogatók az intézmény rendjét szándékosan és súlyosan megzavarják, a telephelyvezető, a vezető ápoló és az osztályvezetők kötelesek intézkedni a rend helyreállítása érdekében, (pl. látogató eltávolítása - szükség esetén hatóság igénybevétele, látogató kitiltása).

Az intézkedést indokló esetek:

- a látogatási idő rendszeres figyelmen kívül hagyása,
- látogatásra alkalmatlan állapot (alkoholos befolyásoltság),
- alkoholos ital intézménybe való behozatala,
- dohányzásra kijelölt helyen kívüli dohányzás,
- az intézmény ellátottjaival szemben tanúsított elítélendő magatartás,
- tettlegesség, hangoskodás,
- az ápolókkal, gondozókkal szemben tanúsított nem megfelelő magatartás.

Az intézkedés módjai: Az intézményvezető vagy helyettese, a telephelyvezető, illetve vezető ápoló,

- felhívja az illető látogató figyelmét a helytelen magatartás megszüntetésére,
- a házirend szabályaira utalva felszólítja annak betartására,
- korlátozza a látogatás idejét, helyét,
- felszólítja az illetőt az intézmény elhagyására,
- szükség esetén a rendőrség segítségét kéri.

IX. Az egyéni és közösségi vallásgyakorlásra vonatkozó szabályok

Az ellátottak számára biztosított a szabad vallásgyakorlás. Az intézmény az ellátottak részére biztosítja, hogy felekezetre való tekintet nélkül gyakorolhatják vallásukat. Az intézmény lehetőséget biztosít a különféle vallási felekezetek képviselői, papjai, lelkészei számára az ellátottak meglátogatására, a velük való rendszeres kapcsolattartásra, az intézmény konferenciatermében. Időközönként a Római Katolikus Egyház hitoktatói foglalkozásokat tartanak az intézményben, ahol a foglalkozásokon kívül az egyéni vallásgyakorlásra is lehetőség van.

X. Az intézmény által biztosított szolgáltatások

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek teljes körű ellátása: étkezés, ruházattal, illetve textíliával való ellátás, mentális gondozás, a jogszabályokban meghatározott egészségügyi ellátás, valamint lakhatás.

1. Lakhatás

Az intézmény fűtése (189/1998. (XI.23.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint) és a lakótérben a megfelelő hőmérséklet biztosítása folyamatos.

Az intézmény világítása, az áramszolgáltatás, a megfelelő fényerő a lakószobákban biztosított, a folyosókon a kapcsolók időzítettek.

Az épületbe az alábbi elektromos berendezések beépítésre kerültek: légkondicionáló az irodákban, konferenciateremben, lég-kezelő berendezés, hűtők, elektromos gépek a konyhán, mosodában mosógépek, szárítóberendezés.

Az intézményben a hideg, meleg folyóvíz biztosított, a szennyvízelvezetés megoldott.

A szemétszállítás hetente egyszer történik, a lakószobákból a takarító személyzet naponta üríti a tárolóban elhelyezett hulladékot. Szelektív hulladékgyűjtésre is van lehetőség. A veszélyes hulladék szállítása megtörténik.

A rovar, rágcsálóirtás megoldott az intézményben, a kártevő irtás alkalmával a kihelyezett eszközöket felnyitni, abba bele nyúlni veszélyes és tilos.

Az ingatlanra a fenntartó megbízásából az üzemeltető intézmény (Biborka Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye) a vagyont biztosítást, valamint a felelősség biztosítást megkötötte.

Tűzvédelmi szempontokat figyelembe véve az intézményben a következő rendszerek működnek: beépített tűzjelző rendszer, hő és füst elvezető elektromos ablakok, tűz és füstgátló ajtók, lift, UPS.

Az intézmény épülete akadálymentes: lift használata biztosított, az ajtószélesség megfelelő, akadálymentes mellékhelyiségek kerültek beépítésre, a folyosókon látássérültek segítése céljából a burkolat eltérő színezetű és bordázatú, folyosókon kapaszkodók találhatóak és a piktogramok kihelyezésre kerültek.

Az intézményben a takarítást külső vállalkozó látja el, protokoll szerint. A lakószobák, közös helyiségek naponta, illetve szükség szerint, kerülnek takarításra.

Az intézményben felületfertőtlenítést az ápoló, gondozó munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a fejlesztő foglalkoztatásban dolgozó ellátottak is végeznek.

Az intézmény porta szolgálatot működtet, parkolási lehetőség az udvarban.

Az intézmény folyosóin folyamatos megfigyelő és rögzítő rendszer működik.

Vagyonvédelmi és az ellátottak biztonsága céljából térfigyelő kamerák kerültek kihelyezésre, melyek alkalmasak arra is, hogy a folyosókon a munkáltató a munkavállalók munkavégzését ellenőrizze. A közlekedő folyosókon (A, B, C osztály) elhelyezett kamerák 5 napig tárolják az adatokat, a felvett anyagot, képet az ellátottakról és az intézmény területén dolgozókról, illetve hozzátartozókról, látogatókról. A hálózatba külső személyek becsatlakozni nem tudnak mivel ez zárt láncú kamerarendszer elektronikus adatrögzítéssel. A mindennapi munkavégzést szűrőpróba szerűen vagy állandó jelleggel az intézményvezető, a telephelyvezető és a vezető ápoló ellenőrizheti.

Az intézményben a kábeltelevízió hálózat kiépítésre került, internet hozzáférés biztosított.

Közösségi helyiségek: kondi terem, konferenciaterem, intim szoba, nyitott társalgó részek, stall-szoba, foglalkoztató helyiségek, fodrászműhely, látogatói szoba, ebédlő.

Az ellátottak elhelyezése 2-3-4 ágyas szobákban, az emeleti részen 7 szobához külön fürdőszoba tartozik. A házastársak/élettársak elhelyezésére az emeleti részen van lehetőség a 2 ágyas szobákban.

Az intézményben belül lakószoba váltás történhet:

- ellátott kezdeményezésére (igényfelmérést követően, vagy jelzés alapján)
- intézmény kezdeményezésére (állapotrosszabbodás esetén),

Az ellátottak által nem látogatható helyiségek: irodák, raktárak, irattár, orvosi szoba, garázs, konyha, mosoda egyes helyiségei.

Az épületüzemeltetéssel kapcsolatban az ellátottakat is érintő szabályok:

- mellékhelyiségek rendeltetésszerű használata,

- csaptelepek, zuhanyzók, WC tartályok, piszoárok, rendeltetésszerű használata rongálások mellőzése,
- a lefolyók, WC-k használata során azokat szándékosan eltömíteni tilos,
- csempék, burkolatok, ablakpárkány rongálását kerülni kell.

A szándékos rongálás esetén a károkozó a kárt köteles megtéríteni az intézmény részére.

2. Étkezés

Az intézmény saját 300 adagos főzőkonyhával rendelkezik, az ellátottak részére napi ötszöri étkezést nyújt, étkezésenként 5 turnusban, az ebédlő helyiségben.

Az intézmény épületében a glutén és tejérzékeny ételek elkészítésére a megfelelő főzési feltételek biztosítása érdekében, diétás konyha helyiség található.

Ha az ellátást igénybe vevő egészségi állapota indokolja, részére - orvosi javaslatra - az orvos előírásainak megfelelő étkezési lehetőséget (pl. diéta, gyakoribb étkezés) kell biztosítani.

A folyadékpótlásról legalább napi háromszori alkalommal szükséges gondoskodni.

Az étlap 4 hétre előre elkészül az egyéni kívánásoknak és a korszerű táplálkozási igényeknek, valamint az ellátottak által működtetett kívánásfüzet figyelembevételével. Megtekinthető az ebédlőben és a faliújságon, ahol kifüggesztésre kerül.

Az intézményben lehetőség van élelmezés nélkül igénybe vett ellátásra, ebben az esetben azonban a diéta be nem tartása az ellátott felelőssége. Amennyiben az ellátott az adott napon nem veszi igénybe az étkezést és az intézményben tartózkodik úgy arra a napra az étkezés nélküli térítési díj kerül megállapításra. Az élelmezés nélküli ellátást írásban kell kérni és lemondani, három nappal korábban.

A szondán keresztül történő tápszeres táplálás, étkezés esetén szintén az étkezés nélküli térítési díjat kell felszámítani. Az intézmény által biztosított ételek pépesítése esetén az étkezési térítési díj az irányadó.

Az étkezési időn túli étkezést az osztályápoló-gondozója biztosítja, az ebédlőben tálalva. A maximális tárolási idő 2 óra, a tárolást a konyha végzi el.

2.1. Az étkezések ideje:

Reggeli:	08.00 - 09.15
Tízórai:	10.00-10.30
Ebéd:	12.00 - 13.30
Uzsonna:	15.00-15.30
Vacsora:	17.00 - 18.30

Az étkezés a fennjáró ellátottaknak a közös étkezőhelyiségben, a fekvő, mozgásképtelen ellátottaknak - állapotától függően - a gondozási egységben, lakószobában vagy ágyban történik. A külső foglalkoztató alkalmazásában álló ellátottak étkezési rendje minden esetben a munkarendhez igazodik. Előzetes megbeszélés szerint, a távollévők részére, az eltehető ételeket a főzőkonyhán hűtőszekrényben kell tárolni, és utólag kiszolgáltatni az ellátott részére. Az étkezőből a felszolgált ételt kivinni nem szabad. A lakószobában romlandó élelmiszert tárolni, az ebédlő felszerelési tárgyait, evőeszközöket az ebédlőből kivinni nem szabad. A lakószobákban tea-, kávéfőzésre, ételmelegítésre villanymelegítőt, a tűz és balesetveszély miatt, használni nem szabad.

Az étkezéshez az ápolók, -gondozók a szükséges segítséget kötelesek biztosítani. Az ellátottak a vásárolt, vagy kapott élelmiszert az arra szolgáló étkezőhelyen, vagy társalgó részben fogyaszthatják el, illetve a szociális munkatársaknál vagy az osztályokon biztosított hűtőszekrényekben tárolhatják. A tárolásra átadott élelmiszereket névvel és dátummal

szükséges ellátni. A látogatók az élelmiszerek behozatalánál lehetőleg legyenek tekintettel az ellátottak egészségi állapotára, az ételek eltarthatóságára, a fertőzések elkerülésére.

A látogatók által az ellátottak részére behozott, és esetlegesen megmaradó ételmaradékok tárolásánál figyelembe kell venni az élelmiszerbiztonsági előírásokat. A kávézáshoz a szociális munkatársak nyújtanak segítséget, reggeli és ebéd utáni kávézás biztosításának lehetőségével. A lakószobákban fekvőbetegek kivételével étkezni, élelmiszert tárolni, valamint melegítő eszközöket és a „Magyar Szabvány”-től eltérő elektromos készülékeket használni nem szabad.

Étkezés rendelés

Ellátottak étkezés rendelésének szabályozása. Az intézmény az étkezést az ellátottak életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően nyújtja.

Ha az intézmény ellátottja nem jelzi, hogy nem kívánja igénybe venni az intézmény étkeztetési szolgáltatását, azt automatikusan úgy kell tekinteni, hogy az ellátott az étkeztetési szolgáltatásra igényt tart.

Az szolgálatban lévő ápoló, gondozó reggel 7 óráig összesíti az adott napon étkezést kérők létszámát, és erről tájékoztatja az intézmény főzőkonyháját (kórházban tartózkodók, szabadságon lévők).

3. Ruházattal és textíliával tisztálkodószerekkel való ellátás

Megfelelő minőségű saját ruházat esetén az ellátott azt használhatja. Ebben az esetben egyéni jelölés kerül a ruhadarabokra.

Saját ruházat hiányában az intézmény biztosítja az ellátott számára legalább három váltás fehérneműt és hálóruhát, valamint az évszaknak, ízlésének, méretének megfelelő legalább két váltás alsó- és felsőruházatot és utcai cipőt – szükség szerint más lábbelít, fogyatékkal élő személyek részére, ha indokolt az életkornak megfelelő sportruházatot is, melyek az intézmény tulajdonát képezik. Az intézmény által biztosított ruházat összetételéről, mennyiségéről és indokoltságáról az intézmény vezetője dönt.

Az ellátott nem kötelezhető az intézmény által nyújtott ruházat igénybevételére, azonban saját ruházatának elhasználódása esetén is csak a fenti ruházati ellátást igényelheti, amennyiben nem tud saját ruházatot vásárolni, vagy igényt tart az intézmény által nyújtott ruházati ellátásra.

Az ellátottak jövedelmüktől saját felhasználásra visszamaradt pénzükből igényeik szerint vásárolhatnak ruházatot és textíliát. A beszerzéshez az intézmény segítséget nyújt.

Az intézmény a fejlesztő foglalkoztatásban foglalkoztatott ellátottak részére munkaruházatot biztosít.

Az intézmény a kulturális rendezvények szereplőinek „fellépő ruháit” biztosítja, esetenként a saját ruházatát használja a fellépő.

Mind a saját, mind az intézmény tulajdonát képező ruházat tisztításáról, javításáról az intézmény gondoskodik. Az intézményben mosoda és egy varró, javító helyiség működik.

Az intézmény a személyi higiéné biztosítása érdekében ellátottanként három váltás ágyneműt, a tisztálkodást segítő három váltás textíliát, valamint a tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, eszközöket szükség szerint biztosítja.

Az intézmény az ellátottak saját ruházatról személyre szóló ingónyilvántartást vezet. Az intézmény az ellátott ruházatát az ellátott nevével ellátott címkével látja el.

A szennyes ruházat az osztálykezelésében, mosási jegyzéken minden munkanapon a mosodába a mosodai személyzet közreműködésével leadásra kerül.

4. Egészségügyi ellátás

Egészségügyi alapellátás

Az intézmény biztosítja az ellátást igénybe vevők egészségügyi ellátását, 24 órában az ápolói, gondozói felügyeletet.

Az ápoló-gondozó otthonban az egészségügyi alapellátást az intézmény orvosa a pszichiátriai szakellátást az intézmény pszichiáter szakorvosa megbízási szerződés alapján látja el.

Az orvosi rendelések az orvosi szobában történnek:

- keddi napon 7.30-10.30-ig, szerdai napon 13.00-16.00 (intézményi orvos)

- csütörtöki napon 8.00-12.00-ig (pszichiáter).

A szabad házi orvos választás lehetőségével minden ellátott élhet. Az intézmény - a fogorvosi ellátás kivételével - biztosítja az ellátottak egészségügyi alapellátását. Amennyiben az ellátott nem az intézmény orvosát választja, erről a vezető ápolót tájékoztatni kell, hogy betegség, vagy rosszullet esetén dupla gyógyszerelésre ne kerüljön sor. A szabad orvosválasztással felmerülő többletköltségek az ellátottat terhelik.

Az egészségügyi ellátás keretében az intézmény gondoskodik az igénybe vevő:

- egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról melyet a fejlesztőpedagógusok építenek be foglalkozásaikba, illetve szükség szerint a házi orvos, szakorvos tart rendelési idejében.
- rendszeres orvosi felügyeletéről / ezen belül: egészségi állapot folyamatos ellenőrzése: vérvizsgálatok, laborvizsgálat, gyógyszer szintellenőrzés, vércukor ellenőrzés, egészségügyi tanácsadás, szemészeti vizsgálatok, tüdőszűrés, nőgyógyászati szűrővizsgálatok, mammográfia, orvos által elrendelt vizsgálat elvégzését, az intézmény keretein belül megoldható gyógykezelés/,
- szükség szerinti ápolásáról,
- szakorvosi ellátáshoz való hozzájárásáról,
- kórházi kezeléshez való hozzájárásáról,
- az SzCsM rendeletben meghatározott gyógyszerellátásról
- gyógyászati segédeszközök biztosításáról.

A gyógyászati segédeszköz amennyiben alanyi jogon jár az ellátottnak vagy annak ellenértékét az ellátott megfizeti személyes tulajdonába kerül. (Az ingónyilvántartó lapjára fel kell vezetni.) Amennyiben az eszközök térítési díját az intézmény fizeti meg, úgy az intézményi tulajdont képez.

Az intézményi alap- és eseti listán szereplő gyógyszerek, készítmények térítésmentesen biztosítottak, az alapgyógyszerkészlet körébe tartozó gyógyszereken túlmenően felmerülő egyéni gyógyszer szükséglet költségét, ideértve a gyógyszerért külön jogszabály alapján dobozonként fizetendő díj költségét is az ellátást igénybe vevő viseli. A költőpénz nem terhelhető gyógyszerköltséggel. Amennyiben az ellátottnak a térítési díj megfizetése és a költőpénz biztosítása után nincs pénzmaradványa a térítésköteles gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök költsége az intézményt terheli.

Az alaplistát az intézmény orvosa állítja össze, majd megtekinthető az orvosi rendelőben, a hirdető táblákon, a vezető ápoló irodájában.

Szakorvosi ellátás iránt az intézmény orvosa intézkedik. Egyes szakrendeléseket - szemészet, nőgyógyászat, sebészet, bőrgyógyászat - az ellátottak saját kezdeményezésükre, beutalás nélkül is előzetes időpont egyeztetéssel igénybe vehetnek.

Az ellátottak egészségi állapotáról az intézmény orvosát az ápolók-gondozók rendszeresen, illetve szükség szerint tájékoztatják. Indokolt esetben rendkívüli (ügyeleti) orvosi segítség iránt intézkednek.

Gyógyszer adagolása csak az orvos utasítása alapján történhet, bevételéről az ápolók-gondozók kötelesek gondoskodni.

Az ellátott egészségi állapotáról felvilágosítást az orvos, az intézmény vezető ápolója, osztályvezető ápolója és kivételes esetben a megbízott ápoló-gondozó adhat, kizárólag az ellátottnak (az általa érthető módon), illetve törvényes képviselőjének – figyelemmel az ügycsoportokra, melyre a törvényes képviselő felhatalmazást kapott- valamint az ellátott vagy a törvényes képviselő által megjelölt egyéb hozzátartozónak. Minden más vonatkozásban teljes titoktartási kötelezettsége van minden munkavállalónak.

Az eredményes együttműködéshez szükséges, hogy az ellátott, illetve törvényes képviselője az intézmény rendelkezésére bocsájtja személyi adataira, vagyoni helyzetére, egészségi állapotára vonatkozó valamennyi adatát, valamint az ezekben bekövetkező változásokat.

Alapápolás feladatok:

A gondozó személyzet az ellátott elhelyezésénél ügyel a biztonságos és higiénés környezet kialakítására, a komfort biztosítására, a pozicionálásra, a mobilizálásra az alapvető szükségletek kielégítésére.

Életveszély elhárítása érdekében értesíti a mentőket.

Sürgősségi betegellátás a területileg illetékes Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gróf Tisza István Campus Berettyóújfaluban.

Gyógyszerellátás:

A gyógyszerek adagolása csak az orvos utasítása alapján történhet. A gyógyszerek heti dobozokba történő kiadagolása az ezzel a feladattal megbízott ápoló képesítéssel rendelkező munkavállalók feladata.

A gyógyszerek bevételéről az ápolók-gondozók kötelesek gondoskodni, a gyógyszerelés protokollja szerint.

Gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítményeket az ellátott vagy törvényes képviselője kérésére az intézmény biztosítja, melynek költsége az ellátottat terheli.

Intézményi orvos, szakorvos tudta nélkül szedett gyógyszereket az ellátott csak saját felelősségére teheti meg.

Eltávozáskor az ellátott részére átadásra kerül az orvos által előírt gyógyszer mennyiség. Az átvételkor nyilatkozat kerül aláírásra, amelyben az ellátott vállalja, hogy betartja az orvos utasítását. Amennyiben nem így tesz, az intézmény felelősséget nem vállal.

A gyógyszerbeszerzés szállítási szerződés alapján történik. A gyógyszer kiszállítása a házi orvos által kiadott vények, és a nem vényköteles gyógyszerek külön megrendelése alapján, számla ellenében történik az intézménybe. A gyógyszerek nyilvántartására és a gyógyszerelés dokumentálására számítógépes program szolgál. A számítógépes program elkészíti a személyre szóló gyógyszerelő lapot, egyéni gyógyszernyilvántartó lapot és a havonkénti elszámolást. A gyógyszer költség ellátottat terhelő részének elszámolása, havonta egyszer történik számla ellenében.

5. Tisztálkodás, fürdés

A személyi és környezeti tisztaság megőrzése, fenntartása az ellátottak és a dolgozók közös érdeke és kötelessége.

A személyi higiéniére vonatkozó előírások betartása közös érdek, éppen ezért kötelező.

- Felkelés, munkavégzés, WC használat után, étkezés, lefekvés előtt minden ellátottnak tisztálkodni, illetve mosakodni kell.
- A tisztálkodás, zuhanyozás, körömápolás, hajmosás, borotválás, fogmosás a szükséges segítség megadása mellett történik.

- Fekvőbetegek fürdetése, mosdatása az ápolók, gondozók feladata.
- Az ellátottak személyi higiéniájáért az ápolók, gondozók felelősek.
- Az intézmény biztosítja az ellátottak részére az alapvető tisztálkodási szereket, felszereléseket, de törekedni kell takarékos felhasználásukra. Lehetőség van arra, hogy az ellátott igénye szerint költőpénzéből is vásárolhasson kozmetikumokat – tusfürdő, dezodor, sampon, borotvahab, borotva, arcszesz, testápoló stb.- s azokat használja.
- A lakószobákban mosni nem szabad. A telephely a ruházat és textília mosását saját mosodájában végzi.
- Az ellátottak borotválásáról heti két alkalommal az intézmény gondoskodik.
- Az intézmény havi egy alkalommal biztosítja az ellátottak számára a fodrász szolgáltatást, mely kizárólag a hajvágást foglalja magába. Hajfestés, és más fodrász szolgáltatás esetén a költségek az ellátottat terhelik.
- A pedikűr, manikűr stb. szolgáltatásért az ellátott fizet.
- A közösségi programokon az ellátottak csak tiszta, ápoltságban jelenhetnek meg.

Az intézményben lehetőség van a rendszeres mindennapi tisztálkodásra, fürdésre. Kádak, zuhanyzók rendelkezésre állnak. Általánosságban önállóan végzett tevékenység, de a segítséget igénylő ellátottakat az ápolók- gondozók segítik abban, hogy tisztálkodásuk szakszerűen, zökkenőmentesen, intimitásuk tiszteletben tartásával történjék. A súlyos fogyatékossgal élő ellátottak esetében a kádfürdő a leginkább jellemző. Az intézményben a fürdetések fürdetési naplóba bevezetésre kerülnek, a fürdetési rend és a *személyi higiénié biztosításának* protokollja szerint történnek.

6. Szexuális felvilágosítás- Intim szoba használat

Az intézmény által biztosított szolgáltatások végzése során valamennyi dolgozó nagy figyelmet fordít az ellátást igénybe vevők alkotmányos jogainak maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel az élethez, emberi méltósághoz, a testi épséghez, a testi-lelki egészséghez való jogukhoz.

Az ellátottak szexuális életét érintő tanácsadásra, felmerülő párkapcsolati kérdésekre, illetve az intimszoba igénybevételének módjára négy szemközti és kiscsoportos foglalkozás keretében kerül sor a szociális és pedagógiai csoport közreműködésével.

A fejlesztőpedagógusok és az ápoló-gondozók folyamatos feladata az ellátottak szexuális felvilágosítása. A fejlesztőpedagógusok kiscsoportos foglalkozások keretében oktatóanyag és oktatófilmek segítségével szexuális felvilágosító foglalkozásokat szerveznek.

A fogyatékos személyek otthona biztosítja, hogy azok az ellátottak is valódi intimitás keretében élhessenek szexuális életet, akik nem élnek közös lakószobában. Az ellátottak társas, intim kapcsolataihoz a feltételeket az intimszoba működtetésével biztosítja az intézmény. Az elkülönített, nyugodt, más célra nem használható szoba, alkalmas a bizalmas, intim együttlétre. Ennek megfelelően az intimszoba rendelkezik ággyal, tiszta ágyneművel, mosdó helyiséggel, folyékony szappannal, törölközővel, szennyes kosárral, szekrényel, ablaka pedig sötétítővel ellátott. Az intimszoba használata közös akarattal történhet, amennyiben nem így történik az szexuális zaklatásnak, nemi erőszaknak minősül, ami bűncselekménynek számít és büntetendő. Az ápoló gondozó otthon épületében található intim szobát a hét minden napján, napszaktól függetlenül, az intézmény valamennyi ellátottja igénybe veheti, az intimszoba folyamatosan nyitva áll. / kivéve a foglalkoztatásban résztvevő ellátottak a foglalkoztatás időtartama alatt, és étkezési időpontokban /. A szoba ajtaján „SZABAD” és „FOGLALT” tábla kihelyezésre került. Az újonnan érkező ellátottat tájékoztatni kell az intimszoba használatának lehetőségéről, és szabályairól.

Az együttlét alatt biztosítani kell az ellátottak számára a nyugalmat és az intimitást.

Az ápolóknak, gondozóknak fokozott figyelmet kell fordítani az együttlét zavartalanságára.

Az együttlét után a higiénés teendők elvégzésére az intézmény fürdője használható. A megfelelő tisztálkodási eszközöket az intézmény (tusfürdő, törölköző) biztosítja.

Az intimszobában az ellátottak a használat után az ágyneműt lecserélik, a használt textiliát a mosodába leadják.

A takarítást és a tiszta ágyneműt az intézmény biztosítja.

Az Akácfa Otthon Komádi telephelyen orvosi javaslat figyelembevételével lehetőség van fogamzásgátló tablettá szedésére vagy fogamzásgátló injekció beadatására.

A fogamzásgátló használatára senki nem kötelezhető, annak szedése, vagy beadatása minden ellátott önálló döntésén alapul, melyről a beköltözéskor írásban nyilatkozik.

Írásos nyilatkozatát az ellátott bármikor megváltoztathatja.

7. Mentálhigiénés ellátás, szabadidős programok

A bentlakásos intézménynek mindent meg kell tennie az ellátást igénybe vevő testi-lelki aktivitása fenntartásának, megőrzésének érdekében.

Az intézmény ellátottjai részére, idejük kellemes és kreatív eltöltéséhez a szociális és pedagógiai csoport munkatársai nyújtanak segítséget.

A programokon való részvétel önkéntes, amelyen az ellátottak egyéniségüknek és egészségi állapotuknak megfelelően vehetnek részt. Az ellátottak hódolhatnak hobbyjuknak, de a közösségért tenni akarók a műsorok, kirándulások stb. szervezésében is részt vehetnek.

Az ellátottak az intézményben működő kulturális szakkörök (irodalmi, kézműves, ének-zene, tánc stb.) szolgáltatásait önkéntesen és térítésmentesen vehetik igénybe.

A terápiás és készségfejlesztő foglalkozás célja a megmaradt képességek fejlesztése, szinten tartása. Terápiás foglalkozás szervezhető az intézmény környezetében, foglalkoztató helyiségben és az intézményen kívül is.

Az intézmény fejlesztőpedagógusai biztosítják a konfliktushelyzet kialakulásának megelőzése és kezelése érdekében az egyéni és csoportos beszélgetést, a fejlesztéseket, a személyre szabott bánásmódot, az egyéni és csoportos beszélgetéseket, a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit, az ellátott családi és társadalmi kapcsolatai fenntartásának és a hitélet gyakorlásának feltételeit.

A felmerülő problémák megbeszélésre kerülhetnek egyénileg, kis és nagycsoportos foglalkozások keretében, illetve az osztályokon megtartott lakógyűlések alkalmával.

Figyelemmel kísérik, felméri az ellátottak érdeklődési körét, kulturális és sport programokkal kapcsolatos igényeiket. Munkájukat éves programterv alapján órarend szerint végzik, mely a faliújságon kifüggesztésre kerül.

Az ellátást igénybe vevő korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével a fejlesztőpedagógusok, illetve szociális munkatársak által szervezett programok:

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységek (séta, tánc, sporttevékenység, versenyek,)
- szellemi és szórakoztató tevékenységek (olvasás, felolvasás, zenehallgatás, tévénézés, kártya- és társasjátékok, vetélkedők, filmklub, versek tanulása, színpadi játékok),
- kulturális tevékenységek (rendezvények, ünnepek, névnapok, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások).

Az aktivitást segítő tevékenységek - az ellátást igénybe vevők közreműködésével – előre tervezettek, folyamatosan, rendszeresen megszervezésre kerülnek.

Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése, az igénybe vevők mentálhigiénés ellátásának biztosítása a szociális intézmény valamennyi dolgozójának a feladata.

Az intézményben szervezett programokon és az intézmény által szervezett programokon, rendezvényeken valamennyi ellátott ingyenesen vehet részt. Az intézmény gondoskodik

kulturális és szabadidős tevékenységek szervezéséről (pl. színházlátogatás, kirándulás, közös rendezvények, ünnepségek). A rendezvények szervezői az intézményen kívüli programokon az elérhető legmagasabb fizetési kedvezményt igyekeznek biztosítani. Intézményen kívüli rendezvények szervezését, a rendezvények időtartamára a felügyeletet (alkotó, pihenő táboroztatás, kirándulás, állatkert, színház, múzeumlátogatás), továbbá a felmerülő költségekhez az anyagi forrást az intézmény biztosítja, és vállalja a programok megszervezését, a kíséret és felügyelet biztosítását, továbbá a kíséretet ellátó intézményi dolgozók munkabérének – az erre vonatkozó szabályok szerinti- megfizetését.

8. Egyéb szolgáltatások

Az intézmény közösségi helyiségei, szórakoztató eszközei minden ellátott által igénybe vehetőek, a kulturált egymás mellett élés szabályai szerint.

Az intézmény közös helyiségeinek használata egymás tiszteletben tartásával történjen úgy, hogy szükségleteikben, tevékenységükben az ellátottak egymást ne zavarják.

9. Kegyeleti tevékenység

Az intézményben a kegyeleti tevékenység a *Haldokló beteg ellátásának protokolljában*, a *Halott ellátás protokolljában* és az *Elhunyt ellátottak temetésének, dokumentumainak, értékeinek, hagyatékának intézményi kezelésének eljárásrendjében* foglaltak szerint működik.

Az elhunytakkal kapcsolatos teendők ellátását az intézmény vezető ápolója távollétében az osztályvezető ápoló szervezi.

Ennek keretében gondoskodik az elhunyt elkülönítéséről, a végtisztességre való felkészítésről, a törvényes képviselő, valamint az intézmény nyilvántartásában szereplő hozzátartozó értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösöknek történő átadásáról. A hozzátartozókkal való kapcsolattartást illetően a temetés/köztemetés ügyintézését az ezzel megbízott szociális munkatárs végzi megfelelő körülményekkel (Az ellátott/törvényes képviselője és az intézmény között kötendő intézményi jogviszonyra vonatkozó Megállapodás melléklete a kötelezően kitöltendő Temetési nyilatkozat. A Temetési nyilatkozat kitöltése az ellátás megkezdésétől számított 30 napon belül kötelező.)

Az intézményben elhunyt ellátott személyes használatában volt ingóságairól a szolgálatot teljesítő ápoló-gondozó, a halál beálltát követően a kegyeleti tevékenység elvégzése után jegyzéket készít, két tanúval aláírta és a jegyzék másolatát az ingóságokkal együtt további intézkedés, hagyatéki eljárás lefolytatásához átadja a szociális munkatárs részére.

A szociális munkatárs a vezető ápolóval, osztályvezető ápolóval való konzultációt követően telefonon vagy táviratban, levélben értesíti az elhunyt törvényes képviselőjét és/vagy legközelebbi hozzátartozóját.

Az intézmény gondoskodik elhunyt ellátottja temetéséről, ha nincs temetésre kötelezhető hozzátartozója, vagy ha az kötelezhető, de kötelezettségét nem teljesíti. Az eljárás az SzCsM rendelet 62. §-a szerint történik.

Ha az elhunyt halála előtt az eltemetéséről Végrendeletben rendelkezett az intézmény felé és a takarékbetétje elhelyezésekor kedvezményezettként az intézményt jelölte meg elhalálása esetére, az intézményvezető a takarékbetétből gondoskodik a temetésről.

Ha az örökös az elhunyt intézményben maradt ingóságaiért a hagyatéki végzés jogerőre emelkedését követően nem jelentkezik, az intézményvezető határidő megjelölésével felszólítja annak átvételére. Ha az örökös a kitűzött határidő elteltéig az ingóságot nem szállítja el, az intézmény azt értékesítheti vagy felhasználhatja.

Az intézmény munkavállalói és ellátottjai az elhunyt búcsúztatásánál képviselik az intézményt. A Református Egyház tiszteletese térítés ellenében, a Római Katolikus Egyház plébánosa és hitoktatója térítésmenten biztosítja a temetésen történő búcsúztatást a köztemetés során.

10. Az ellátottak foglalkoztatása

10.1. Szocioterápiás foglalkozások

Az intézmény az ellátottak meglévő képességeinek szinten tartása és fejlesztése érdekében szocioterápiás foglalkozásokat szervez.

A szocioterápiás foglalkozások az ellátást igénybe vevők életkorához, egészségügyi állapotához és képességeihez igazodnak.

Az ellátottak bekapcsolódhatnak az intézmény működési körén belül szervezett szocioterápiás foglalkozásokba.

A szocioterápiás foglalkozás formái:

- terápiás és készségfejlesztő foglalkozás,

Terápiás és készségfejlesztő foglalkozás:

- művészeti terápiák (festés, rajzolás, színezés), mozgás és játékterápiák (asztalitenisz, tollaslabda, röplabda, labdarúgás, kosárlabda),
- zenefoglalkozás (hangszerek megismerése, megszólaltatása)
- intellektuális készségfejlesztés, írás – olvasásgyakorlás, számolás.

10.2. Intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás

A fejlesztő foglalkoztatás céljai:

A fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Célja továbbá a szociális intézményben ellátott személy számára munkafolyamatok betanítása és foglalkoztatása révén az önálló munkavégző képesség kialakítása, helyreállítása, fejlesztése.

A fejlesztő foglalkoztatásban, az alábbi munkakörökben dolgozhatnak az ellátottak:

- cirokseprűkötés, mosodai kisegítés, udvar- parkgondozás, takarítás, konyhai kisegítés, járőr szolgálat, varrodai tevékenység, szövés.

A fejlesztő foglalkoztatásba bevont ellátottak napi feladataikat a foglalkoztatási tervben foglaltaknak megfelelően a foglalkoztatásban résztvevő segítők felügyeletével és irányításával végzik.

Az intézmény minden támogatást megad az ellátottak intézményen kívüli munkavállalásához (rehabilitációs céllal), de az intézmény munkavállalói saját céljaikra az ellátottakkal munkát nem végezhetnek.

XI. Az intézmény alapfeladatát meghaladó szolgáltatások köre és térítési díja

Az ellátott intézményen kívül egyéni szervezésű programja, illetve szolgáltatások igénybevétele - ahol önállóan vesz részt, a törvényes képviselő tudomásával és beleegyezésével - esetén (pl. utazás, mozi, színház, koncert, múzeumlátogatás, rendezvényeken való részvétel, strand, wellness, kozmetika stb.) felmerülő költségek az ellátottat terhelik.

Az intézmény szükség és igény esetén az alapfeladatok körébe nem tartozó szolgáltatások igénybevételét is biztosíthatja.

1. Az intézmény alapfeladatait meghaladó programokért és szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetni. Külön szolgáltatásnak minősülnek: a kirándulás, az otthonon kívüli művészeti, kulturális, szabadidős rendezvényen való részvétel.
2. Az intézmény vállalja a programok megszervezését ennek kertén belül kíséretet, felügyeletet biztosít.
3. A programokért, a kapcsolódó szolgáltatásokért a kísérőként résztvevő intézményi dolgozók költségét (pl.: buszköltség, belépődíjak, sz.e. étkezés) nem lehet az ellátottak terhére elszámolni. A várható költségekről minden esetben előzetes tájékoztatás történik.
4. A kísérők létszámát az igénybevevők állapotának függvényében az intézmény/telephely vezetője állapítja meg.
5. Az intézmény/telephely szükség szerint segítséget nyújt külső szolgáltatások elérésében, ahol a díjat a külső szolgáltató határozza meg (pl.: alapszolgáltatáson túli fodrászat, manikűr-pedikűr, alapsomagot meghaladó TV csatornák, múzeum, - színház, - mozilátogatás, kirándulás, fürdőszolgáltatás (külső), stb.)
6. Törvényes képviselővel rendelkező ellátottak esetében a törvényes képviselő előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges a programokon való részvételhez és a 3. pontban meghatározott költségek megfizetéséhez.

XII. Veszélyhelyzetek elhárításának szabályai, korlátozó intézkedések alkalmazása

Az intézményi ellátás során elfordulhat veszélyeztető, és közvetlen veszélyeztető magatartás.

1. Veszélyeztető magatartásnak minősül

Ha az ellátott pszichés állapotának zavara következtében saját, vagy mások életére, testi épségére, egészségére jelentős veszélyt jelenthet és a megbetegedés jellegére tekintettel a sürgős intézeti gyógykezelésbe vétel nem indokolt.

2. Közvetlen veszélyeztető magatartásnak minősül

Ha az ellátott pszichés állapotának akut zavara következtében saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére közvetlen és súlyos veszélyt jelenthet.

Az ellátott veszélyeztető magatartásának, illetve közvetlen veszélyeztető magatartásának kialakulását elsősorban a pontos gyógyszereléssel, illetve pszichoterápiás módszerekkel kell megelőzni. Ha ennek ellenére veszélyeztető magatartás, illetve közvetlen veszélyeztető magatartás alakul ki, azonnal szakorvosi segítséget kell igénybe venni és az utasításai alapján kell eljárni. Veszélyeztető állapotú ellátott egyedül nem maradhat.

Veszélyeztető magatartás, illetve közvetlen veszélyeztető magatartás kialakulása esetén korlátozó intézkedések alkalmazására kerülhet sor.

3. Korlátozó intézkedések

Korlátozó intézkedések jogi szabályozottsága:

- az Szt.
- az Eütv.
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló I/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet

3.1. Pszichikai korlátozás

Az ellátott felszólítása a veszélyeztető, illetve a közvetlen veszélyeztető magatartástól való tartózkodásra, illetve az ilyen magatartások abbahagyására, valamint a veszélyeztető, illetve a közvetlen veszélyeztető magatartás elhárítását célzó beavatkozásokkal, kezelésekkal történő

együttműködésre való felszólítás, mindezek eredménytelensége esetén az arra való figyelmeztetés, hogy egyéb korlátozó intézkedés alkalmazása következik.

3.2. Fizikai korlátozás

Az ellátott szabad mozgásának megtagadása, illetve mozgási szabadságának testi kényszerrel, fizikai és mechanikai eszközökkel, berendezésekkel való korlátozása, így különösen az ápolási egység és az intézmény elhagyásának megtagadása és megakadályozása, az intézmény területén történő mozgás korlátozása, az elkülönítés, a testi kényszer, a rögzítés, valamint a lekötés.

3.3. Kémiai vagy biológiai korlátozás

A veszélyeztető, illetve a közvetlenül veszélyeztető magtartás elhárításához szükséges mennyiségű gyógyszer belegegyezés nélkül alkalmazása.

3.4. Egyéb korlátozó intézkedés

- a fizikai, kémiai vagy biológiai, illetve ezek komplex alkalmazásával történő korlátozás,
- a pszichikai korlátozó intézkedéseknek az egyéb korlátozó intézkedések alkalmazását meg kell előznie, kivéve, ha a körülmények alkalmazásukat kizárják, illetve az egyéb korlátozó intézkedések haladéktalan alkalmazása feltétlenül szükséges az eredményesség biztosításához.

Az egyéb korlátozó intézkedések kizárólag addig alkalmazhatók, amíg az elrendelés oka fennáll, és amíg a közvetlen veszélyeztető, illetve veszélyeztető magatartást elhárító kezelés eredményessége a továbbiakban ezek nélkül, illetve pszichikai korlátozó intézkedések alkalmazásával nem biztosítható.

Az ellátott személyes szabadsága – ellátása során – fizikai, kémiai, biológiai vagy pszichikai módszerekkel vagy eljárásokkal kizárólag sürgős szükség esetén, illetve az ellátott vagy mások élete, testi épsége és egészsége védelmében korlátozható.

Kínzó, kegyetlen, embertelen, megalázó vagy büntető jellegű korlátozó intézkedést tilos alkalmazni, így különösen tilos a bántalmazás, a hálós ágy és ahhoz hasonló, zárt szerkezetű ketrecre emlékeztető, rácsos eszközök alkalmazása.

A korlátozó intézkedés csak addig tarthat, illetőleg olyan mértékű és jellegű lehet, amely a veszély elhárításához feltétlenül szükséges.

A korlátozó intézkedések elrendelése során és alkalmazásnak teljes időtartama alatt az emberi méltósághoz való jog nem korlátozható, a testi épséghez és az egészséghez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

A korlátozó módszerek és eljárások alkalmazása esetén az ellátott állapotát és testi szükségleteit rendszeresen ellenőrizni kell, így a fizikai, higiénés, pszichikai és egyéb szükségleteinek felmérését és kielégítését.

4. A korlátozó intézkedések elrendelésére jogosult

- az intézmény orvosa, aki munkaidőn kívül az ápolási osztályokról közvetlenül hívható a megadott telefonszámon,
- az orvos akadályoztatása esetén, az intézmény vezető ápolója, jogosult a korlátozó intézkedés elrendelésére. A vezető ápoló az általa műszakonként kijelölt, a korlátozó intézkedés alkalmazásával megbízott ápoló, gondozó részére szakmai iránymutatást ad.

Ha nem orvos rendeli el a korlátozó intézkedést, a korlátozásról az orvost haladéktalanul értesíteni kell, akinek 2 órán belül azt jóvá kell hagynia. Ennek hiányában a korlátozást haladéktalanul meg kell szüntetni.

A döntést, ha lehetséges, még az intézkedés megkezdése előtt dokumentálni kell. Ha nem lehetséges, az intézkedést követően azonnal.

A korlátozó intézkedések időtartama a jogszabályban előírt időtartamot nem haladhatja meg.

Ezen időtartam alatt a folyamatos felügyeletet, a testi szükségletek kielégítésének lehetőségét biztosítani kell.

5. Veszélyhelyzetek elhárításának lépései

Az ápoló személyzet:

- első lépésként az ápoló, gondozó igyekezzon meggyőzni az ellátottat a szükségesnek ítélt terápiás változtatás elfogadásáról, az együttműködésről,
- a zavaró magatartásra utaló jeleket ismerje fel,
- a tapasztaltakat azonnal jelentse az orvosnak, vezető ápolónak, a pszichiáternek,
- kezdeményezzen személyes beszélgetést az ellátottal,
- gyakorolják a meggyőzés módszereit,
- szakszerűen kérjen segítséget, ezzel is segítve a gyors beavatkozást,
- a fizikai és az egészségügyi ellátás során is beszélgessen az ellátottakkal,
- az elrendelt gyógyszereket pontosan adagolja,
- ügyeljen a folyamatos folyadékpótlásra,
- az ellátottat ne hagyja magára még kis időre sem,
- igyekezzon veszélyhelyzetben is nyugodt maradni, kerülje a pánikot,
- a történéseket pontosan és egyértelműen dokumentálja.

A korlátozó intézkedésről, az SzCsM rendelet 6. számú mellékletét kell kiállítani. A kitöltött adatlapot a gondozási tervhez kell csatolni, illetve három napon belül meg kell küldeni az ellátott törvényes képviselőjének, valamint az ellátott jogi képviselőnek.

Az ellátás során történt korlátozó intézkedésről készült dokumentáció az egészségügyi dokumentáció részét képezi.

A fenti történések, illetve a különböző korlátozó intézkedésekhez rendelt időtartamok után, illetve a veszélyeztető magatartás megszűnésekor a korlátozó intézkedést azonnal meg kell szüntetni.

Ha az ellátott állapota stabilizálódott, akkor a lezajlott eseményt meg kell beszélni az ellátottal és a munkatársakkal. Értékelni kell az okokat, a megoldási folyamatot, hogy egy később felmerülő hasonló eset elkerülése, kezelése érdekében. A lezajlott eseményről a többi ellátottal, csoportos foglalkozás keretében beszélgetni kell és az esetleges keletkezett feszültséget is oldani kell.

A korlátozó intézkedésről tájékoztatni kell:

- az ellátottat szóban, (elrendelésről, formájáról, feloldásáról);
- az ellátott törvényes képviselőjét a korlátozó intézkedés végrehajtása előtt, halaszthatatlan esetben azonnali tájékoztatás a korlátozó intézkedés elrendeléséről és formájáról, valamint a feloldásáról. A korlátozó intézkedés feloldásáról történő tájékoztatással egyidejűleg az adatlap másolatát át kell adni, illetve meg kell küldeni az ellátottnak, valamint törvényes képviselőjének;
- az ellátottjogi képviselőt azonnal.

A korlátozó intézkedés eljárásával szemben az ellátott, vagy törvényes képviselője panasszal élhet, az Érdekképviseleti Fórumnál, az ellátottjogi képviselőnél, az intézmény vezetőjénél, a fenntartónál. Elérhetőségük az intézmény hirdetőtábláján található meg.

Az intézmény rendelkezik a Korlátozó Intézkedések Szabályzatával, mely a jogszabályoknak megfelelően részletesen tartalmazza a korlátozó intézkedés alkalmazásáról szóló eljárásrendet. A szabályzatot, mind az ellátottak, mind a törvényes képviselők, illetve az intézmény dolgozói teljes mértékben megismerik.

XIII. Rendkívüli esemény

Rendkívüli eseménynek minősül mindaz az előre nem látott veszély, vagy bekövetkezett esemény, amely az intézmény folyamatos működésében, az ellátottak zavartalan ellátásában, az élet- és vagyonbiztonságban, a természeti vagy az épített környezet károsításában, olyan hátrányos változást eredményez, amelynek megelőzése vagy káros hatásainak elhárítása azonnali intézkedést igényel.

Ezek például: tüzeset, rendkívüli időjárási viszonyok okozta károk. Ellátottak, vagy dolgozók egészségét, testi épségét érintő események: gondozottak sérelmére vagy általa elkövetett súlyos, erőszakos cselekmény.

A rendkívüli esemény bekövetkezése esetén – amennyiben indokolt – az intézmény vezetője az emberi élet és a javak mentése érdekében haladéktalanul intézkedik.

Az eseményről az érintett hatóságokat (rendőrség, tűzoltóság, mentők, polgári védelem, Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya) az intézmény vezetője, vagy az általa megbízott személy értesíti.

A rendkívüli eseményeket az intézmény jelenti a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltségére.

Az intézményben bekövetkezett rendkívüli eseményekkel kapcsolatosan részletesebben az intézmény Rendkívüli eseménnyel kapcsolatos belső intézkedések szabályzata rendelkezik.

Az intézmény rendelkezik a vörös kód kiadásával összefüggő feladatokról szóló protokollhoz kapcsolódó belső eljárásrenddel. A vörös kódot az Országos Meteorológiai Szolgálat veszélyjelző rendszerét figyelembe véve a Belügyminisztérium adja ki, illetve vonja vissza.

Vörös kód életbelépése esetén hajléktalan ügyfél elhelyezése a telephelyen:

Az Akácfa Otthon Komádi telephely 'vörös kód' elrendelése esetén külön eljárásrendet követve nyújtja a szolgáltatását, az alábbi megfontolásokat figyelembe véve.

„Az Emberi Erőforrások Minisztériuma „vörös kód” elnevezésű speciális figyelmeztetést ad ki –10 °C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan 27 °C feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzése alapján.

A vörös kódot regionális diszpécserközpontokon keresztül adják ki, amelynek ideje alatt a bentlakásos intézmények – a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegeedés lehetőségét biztosítani. A krízisellátás független a rendelkezésre álló férőhelytől, kapacitástól. Az ellátás ideje alatt intézményi jogviszony nem jön létre.”

Az intézmény feladata a vörös kód kiadása esetén:

Amennyiben férőhely hiányában nem megoldható, az ügyfél elhelyezése, a területileg illetékes diszpécserszolgálat felveszi a kapcsolatot a nem hajléktalan ellátó intézményekkel a következő módon:

- megadja az ügyfél vagy ügyfelek nevét
- az érkezés várható idejét
- az érkezés módját (önállóan érkeznek vagy az utcai szociális munkát végző szervezet / krízisautó segítségével)
- szükség esetén segítséget nyújt a felmerülő kérdésekkel kapcsolatban

A fogadó intézmény feladatai:

- az ügyfél megérkezését követően visszajelez a diszpécsterszolgálatnak
- szükség szerint ételt és italt biztosít az ügyfélnek
- 1 helységben 3 fő részére biztosít tartózkodási lehetőséget/ fekvőhelyet.

A műszakban dolgozó munkatárs feladata vörös kód életbe lépése során:

- a diszpécsterszolgálat által küldött ügyfeleket bekíséri az elhelyezésre kialakított helyiségbe,
- megmutatja az alapvető higiéniai szükséglet biztosítására szolgáló helyiségeket,
- ételt és italt biztosít a tálalókonyháról (ami ott rendelkezésre áll) és a kialakított helyiségbe szállítja az ügyfélnek.
- figyelemmel kíséri az ügyfél ott tartózkodását, mely azt a célt szolgálja, hogy nem zavarhatja az ellátottak mindennapi életét.
- nyári időszakban árnyékos helyet és főleg elegendő folyadékot biztosít az ügyfélnek.

A vörös kód ideje alatt az Akácfa Otthon Komádi telephely Házirendjének hatálya kiterjed az intézményben elhelyezett személyekre!

XIV. Az ellátottak érdekvédelme

Az intézmény ellátottja (hozzátartozója, törvényes képviselője) az intézményi ellátással kapcsolatosan panaszt tehet.

Az intézmény portai előterében és osztályain kihelyezett vélemény és panaszláda található, melyben az ellátottak, hozzátartozók az intézménnyel kapcsolatos véleményüket, panaszukat egyaránt elhelyezhetik. Amennyiben szükséges és az érintett ellátott kéri az ellátottjogi képviselő, valamint az intézmény dolgozói segítséget nyújtanak a panasz megfogalmazásában, leírásában és a címzetthez történő eljuttatásban.

A vélemények és a panaszok nyilvántartásba kerülnek. Az intézményvezető a hatáskörébe tartozó intézkedéseket megteszi.

Az intézmény elkészítette és alkalmazza a panaszmechanizmus protokollját.

Az intézmény vezetősége csak azon panaszok kivizsgálásáért és megoldásáért tud felelősséget vállalni, amelyet az ellátott (törvényes képviselője) az osztályon dolgozó osztályvezető ápolónak vagy a vezető ápolónak, telephelyvezetőnek esetleg az intézmény vezetőjének jelez - szóban vagy írásban -, vagy pedig közvetlenül az Érdekképviselői Fórumhoz fordul és az Érdekképviselői Fórum a panaszt megtárgyalja.

A telephely vezetője az intézményben élő ellátottak és hozzátartozók részére minden héten pénteki napon fél 1-től fél 2-ig fogadóórát tart.

Az intézmény szociális munkatársai az ellátottak részére segítséget nyújtanak az ügyeik intézésében, személyigazolványok, lakcímbeljelentések, közgyógyellátási igazolvány igénylés, jövedelemigénylés esetén.

Az Érdekképviselői Fórum az intézménnyel intézményi jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv.

Az intézményben az Szt. 99. §-a alapján megválasztott Érdekképviselői Fórum működik. Az Érdekképviselői Fórum működéséről szóló szabályzatot az Intézményben kihirdetésre kerül, alkalmazásáért az Érdekképviselői Fórum elnöke és az intézmény vezetője a felelős.

Az Érdekképviselői Fórum 13 fő, határozott időre, 5 évre választott tagból áll, tagjainak összetétele a Szt. 99. § (2) - (3) bekezdése alapján:

- választás alapján az intézmény ellátottjai közül (az ápoló-gondozó otthonból 2 fő, és a 4 lakóotthonból 2 -2 fő): összesen 10 fő
- választás alapján az intézmény dolgozói közül: 1 fő
- választás alapján az ellátottak hozzátartozói, illetve törvényes képviselői közül: 1 fő
- az intézményt fenntartó szervezet kijelölt képviselője: 1 fő

A tagok neve és elérhetősége a hirdető táblán kifüggesztésre kerül.

Az Érdekképviselői Fórum tagjait tevékenységük miatt hátrány nem érheti. Az Érdekképviselői Fórum bármely tagja megbízásának megszűnése esetén 60 napon belül új tagot kell választani.

1. Az Érdekképviselői Fórum tagjának megbízatása megszűnik

- a tagok határozott idejű megbízatásának lejártával,
- a tag lemondásával, halálával, intézményi jogviszonyának, közalkalmazotti jogviszonyának, a fenntartónál a kormánytisztviselői jogviszonyának megszűnésével,
- a tag visszahívásával,
- annak az ellátottnak a halálával, vagy intézményi jogviszonyának megszűnésével, akire tekintettel, az illető törvényes képviselő a Fórum tagja volt.

2. Az Érdekképviselői Fórum feladata

- előzetesen véleményezi az intézmény vezetője által készített, az ellátottakkal, valamint az intézmény belső életével kapcsolatos dokumentumok közül a szakmai programot, az éves munkatervet, a házirendet, az ellátottak részére készült tájékoztatókat,
- megtárgyalja az intézményben élők panaszait - ide nem értve a jogviszony keletkezésével, megszűnésével és az áthelyezéssel kapcsolatos panaszokat - és intézkedést kezdeményez az intézményvezető felé,
- tájékoztatást kérhet az intézmény vezetőjétől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban,
- intézkedés megtételét kezdeményezheti a fenntartó területileg illetékes kirendeltsége felé, valamint más, hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok, szervek felé, amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos jogszabálysértésre utaló jeleket észlel.

3. Az ellátott (illetve törvényes képviselője) közvetlenül az Érdekképviselői Fórumhoz fordulhat panaszával különösen

- a személyiségi jogainak, kapcsolattartásának sérelme esetén,
- ha az intézmény dolgozói szakmai, titoktartási vagy vagyoni védelmi kötelezettségeiket megszegték.

A panasszal kapcsolatban a kivizsgálásra jogosult személy 15 napon belül köteles a panaszt tevőt írásban tájékoztatni a vizsgálat eredményéről és az ügyben szükséges vagy megtett intézkedésről.

4. A panaszt tevő vagy képviselője az intézmény fenntartójához fordulhat az alábbi esetekben:

- nem történt ügyében intézkedés,
- nem ért egyet az intézkedéssel, a panasz kivizsgálásának eredményével.

Az ellátottak panaszaikkal, észrevételeikkel az ellátottjogi képviselőhöz is fordulhatnak. Az ellátottjogi képviselő személyéről, elérhetőségéről, szóló tájékoztatás az intézmény hirdetőtábláján kerül kifüggesztésre.

Az intézmény rendelkezik az Érdekképviselői Fórum megalakításának és tevékenységének szabályzatával.

Záradék

Az Akácfa Otthon Komádi telephely – fogyatékos személyek otthona – Házi rendjét az Érdekképviseleti Fórum véleményezte, és a benne foglaltakkal egyetértett.

Az Akácfa Otthon Komádi telephely – fogyatékos személyek otthona – Házi rendje 2026. április 1. napján lép hatályba, mely a Szakmai Program mellékletét képezi.

Derecske, 2026. március 31.

Ujvárosi József
intézményvezető

Fenntartói jóváhagyás:

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján az Akácfa Otthon Komádi telephely (4138 Komádi, Fő u. 222-224.) – fogyatékos személyek otthona – Házi rendjét jóváhagyom.

Debrecen, 2026. március 31.

Nagy Kálmán
igazgató